

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 14 kwietnia 2021 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0191 (COD)

14148/1/20
REV 1

EDUC 451
JEUN 136
SPORT 51
SOC 819
RELEX 1022
RECH 530
CADREFIN 462
IA 121
CODEC 1372
PARLNAT 153

AKTY USTAWODAWCZE I INNE INSTRUMENTY

Dotyczy: Stanowisko Rady w pierwszym czytaniu w sprawie przyjęcia
ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
ustanawiającego „Erasmus”+: unijny program na rzecz kształcenia
i szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylającego rozporządzenie
(UE) nr 1288/2013
- Przyjęte przez Radę w dniu 13 kwietnia 2021 r.

ROZPORZĄDZENIE
PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/...

z dnia ...

**ustanawiające „Erasmus”+: unijny program na rzecz kształcenia i szkolenia,
młodzieży i sportu oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1288/2013**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 165 ust. 4
i art. 166 ust. 4,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów²,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą³,

---

¹ Dz.U. C 62 z 15.2.2019, s. 194.

² Dz.U. C 168 z 16.5.2019, s. 49.

³ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 28 marca 2019 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) i stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z dnia 13 kwietnia 2021 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia ... (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Inwestowanie w mobilność edukacyjną dla wszystkich, bez względu na pochodzenie i stan posiadania, oraz we współpracę i rozwój innowacyjnej polityki w dziedzinach kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu ma kluczowe znaczenie dla budowania włączających, spójnych i odpornych społeczeństw oraz utrzymywania konkurencyjności Unii, a także jest szczególnie istotne w kontekście szybkich i głębokich zmian wywołanych rewolucją technologiczną i globalizacją. Ponadto takie inwestowanie stanowi też wkład we wzmacnianie tożsamości europejskiej i europejskich wartości oraz w bardziej demokratyczną Unię.
- (2) W komunikacie z dnia 14 listopada 2017 r. pt. „Wzmocnienie tożsamości europejskiej dzięki edukacji i kulturze” Komisja przedstawiła swoją wizję działań na rzecz utworzenia do 2025 r. europejskiego obszaru edukacji, w którym granice nie są przeszkodą w uczeniu się. W komunikacie tym zawarto także wizję Unii, w której normą jest spędzanie czasu w innym państwie członkowskim w celu studiowania i uczenia się, w dowolnej formie lub dowolnym systemie, i w której normą jest znajomość dwóch języków obcych oprócz języka ojczystego i gdzie ludzie mają silne poczucie tożsamości europejskiej, europejskiego dziedzictwa kulturowego i jego różnorodności. W tym kontekście Komisja podkreśliła, że należy rozszerzyć sprawdzony już program Erasmus+ w stosunku do wszystkich obecnie objętych nim kategorii osób uczących się w celu dotarcia do osób uczących się o mniejszych szansach.

- (3) Znaczenie kształcenia, szkolenia i młodzieży dla przyszłości Unii znalazło odzwierciedlenie w komunikacie Komisji z dnia 14 lutego 2018 r. pt. „Nowe, nowoczesne wieloletnie ramy finansowe dla Unii Europejskiej, która skutecznie realizuje swoje priorytety po 2020 r.”. W tym komunikacie podkreślono potrzebę realizacji zobowiązań podjętych przez państwa członkowskie podczas Szczytu Społecznego na rzecz Sprawiedliwego Zatrudnienia i Wzrostu Gospodarczego w Göteborgu w dniu 17 listopada 2017 r., w tym poprzez pełne wdrożenie Europejskiego filaru praw socjalnych, uroczyscie ogłoszonego i podpisanego dnia 17 listopada 2017 r. przez Parlament Europejski, Radę i Komisję¹ i jego zasady 1 odnoszącej się do kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie. W komunikacie tym podkreślono potrzebę zwiększenia mobilności i wymian, w tym poprzez znaczne wzmocnienie i rozszerzenie programu Erasmus+ oraz zwiększenie jego włączającego charakteru, zgodnie z apelem Rady Europejskiej zamieszczonym w konkluzjach z dnia 14 grudnia 2017 r.

---

¹ Dz.U. C 428 z 13.12.2017, s. 10.

- (4) Zasada 1 Europejskiego filaru praw socjalnych przewiduje, że każdy ma prawo do włączającego kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie charakteryzujących się dobrą jakością w celu utrzymania i nabywania umiejętności, które pozwolą mu w pełni uczestniczyć w życiu społeczeństwa i skutecznie radzić sobie ze zmianami na rynku pracy. Europejski filar spraw socjalnych jasno wskazuje też na znaczenie dobrej jakości wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem oraz zapewnienia wszystkim równych szans.
- (5) W Deklaracji z Bratysławy podpisanej dnia 16 września 2016 r. przywódcy 27 państw członkowskich podkreślili swoją zdecydowaną wolę zapewnienia młodzieży lepszych możliwości. W deklaracji rzymskiej podpisanej dnia 25 marca 2017 r. przywódcy 27 państw członkowskich oraz Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i Komisji zobowiązali się do podjęcia działań na rzecz Unii, w której osoby młode mają dostęp do kształcenia i szkolenia najwyższej jakości oraz mogą uczyć się i znajdować zatrudnienie w całej Unii, która chroni nasze dziedzictwo kulturowe i promuje różnorodność kulturową.

- (6) W swoim sprawozdaniu z dnia 31 stycznia 2018 r. dotyczącym ewaluacji śródkresowej programu Erasmus+ (2014-2020) ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1288/2013¹ (zwanego dalej „programem na lata 2014-2020”) Komisja potwierdziła, że stworzenie jednego programu w dziedzinie kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu zapewniło znaczne uproszczenie, racjonalizację i synergie w zarządzaniu tym programem, ale stwierdziła, że potrzebne są kolejne usprawnienia służące dalszej konsolidacji przyrostu wydajności w ramach programu na lata 2014–2020. W trakcie konsultacji na potrzeby tej ewaluacji śródkresowej i w sprawie przyszłości programu Erasmus+ państwa członkowskie i interesariusze zdecydowanie opowiedzieli się za zachowaniem ciągłości zakresu programu Erasmus+, jego struktury i mechanizmów realizacji, a jednocześnie zaapelowali o szereg usprawnień, np. służących uczynieniu programu Erasmus+ bardziej włączającym, prostszym i łatwiejszym w zarządzaniu dla beneficjentów. Państwa członkowskie i interesariusze wyrazili również pełne poparcie dla utrzymania zintegrowanego programu Erasmus+, u którego podstaw leży paradygmat uczenia się przez całe życie. W swojej rezolucji z dnia 2 lutego 2017 r. w sprawie wdrożenia programu Erasmus+² Parlament Europejski wyraził zadowolenie ze zintegrowanej struktury programu na lata 2014-2020 i wezwał Komisję, aby w pełni wykorzystwała jego wymiar dotyczący uczenia się przez całe życie poprzez wspieranie i pobudzanie współpracy międzysektorowej w ramach programu Erasmus+. Państwa członkowskie i interesariusze podkreślili również potrzebę dalszego wzmocnienia międzynarodowego wymiaru programu Erasmus+.

---

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1288/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające „Erasmus+” : unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylające decyzje nr 1719/2006/WE, 1720/2006/WE i 1298/2008/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 50).

² Dz.U. C 252 z 18.7.2018, s. 31.

- (7) Wyniki otwartych konsultacji publicznych z 2018 r. dotyczących unijnego finansowania w obszarach wartości i mobilności potwierdziły te najważniejsze ustalenia sprawozdania z ewaluacji śródkresowej programu na lata 2014-2020 i zwróciły uwagę na to, że należy uczynić przyszły program bardziej włączającym, nadal ukierunkowywać priorytety na modernizowanie systemów kształcenia i szkolenia oraz wzmocnić priorytety dotyczące wspierania tożsamości europejskiej, aktywności obywatelskiej i uczestnictwa w życiu demokratycznym.
- (8) W swoim komunikacie z dnia 2 maja 2018 r. zatytułowanym „Nowoczesny budżet dla Unii, która chroni, wspiera i broni – wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027” Komisja zaapelowała o większe inwestowanie w ludzi i o położenie silniejszego nacisku na młodzież w kolejnych wieloletnich ramach finansowych. W tym komunikacie Komisja przyznała, że program Erasmus+ jest jednym z najbardziej widocznych osiągnięć Unii. W swoim komunikacie z dnia 27 maja 2020 r. pt. „Budżet UE napędza plan odbudowy Europy” Komisja uznała rolę programu Erasmus+ w zwiększaniu odporności Unii i stawianiu czoła wyzwaniom społeczno-gospodarczym. Potwierdziła również swoje zaangażowanie na rzecz znacznego wzmocnienia programu Erasmus+. Umożliwiłoby to większej liczbie osób przeniesienie się do innego kraju, by uczyć się lub pracować oraz położenie w ramach Programu nacisku na włączenie i na docieranie do większej liczby osób o mniejszych szansach.

- (9) W tym kontekście niezbędne jest ustanowienie unijnego programu Erasmus+ na rzecz kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu (zwanego dalej „Programem”) stanowiącego kontynuację programu na lata 2014–2020. Należy wzmocnić zintegrowany charakter programu na lata 2014–2020, obejmujący uczenie się we wszystkich kontekstach – formalnym, pozaformalnym lub nieformalnym – i na wszystkich etapach życia, po to by rozszerzyć elastyczne ścieżki uczenia się, a zatem umożliwić nabywanie i doskonalenie wiedzy, umiejętności i kompetencji, które są niezbędne ludziom do rozwoju osobistego oraz do stawiania czoła wyzwaniom i jak najlepszemu wykorzystywaniu możliwości XXI wieku.
- (10) Program należy ustanowić na okres siedmiu lat w celu dostosowania jego czasu trwania do okresu obowiązywania wieloletnich ram finansowych na lata 2021-2027 określonych w rozporządzeniu Rady (UE, Euratom) 2020/2093¹.
- (11) Program powinien być zaprojektowany w taki sposób, by w jeszcze większym stopniu przyczyniał się do realizacji celów i priorytetów polityki Unii w dziedzinach kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu. Spójne podejście zakładające uczenie się przez całe życie ma kluczowe znaczenie dla radzenia sobie z różnymi zmianami, z którymi ludzie będą mieli do czynienia w ciągu swojego życia. Wsparciem dla takiego podejścia powinna być skuteczna współpraca międzysektorowa. Stosując takie podejście, Program powinien utrzymać ściśle powiązanie z ogólnymi strategicznymi ramami unijnej współpracy w dziedzinach kształcenia i szkolenia oraz młodzieży, w tym agendami polityki w zakresie szkolnictwa, szkolnictwa wyższego, kształcenia i szkolenia zawodowego i uczenia się dorosłych, przy jednoczesnym wzmocnieniu i rozwijaniu nowych synergii z innymi powiązanymi unijnymi programami i dziedzinami polityki.

---

¹ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 (Dz.U. L 433I z 22.12.2020, s. 11).

- (12) Program jest jednym z istotnych elementów działań na rzecz europejskiego obszaru edukacji. Nawiązując do swojego komunikatu z dnia 14 listopada 2017 r. pt. „Wzmocnienie tożsamości europejskiej dzięki edukacji i kulturze”, Komisja w swoim komunikacie z dnia 30 września 2020 r. w sprawie utworzenia europejskiego obszaru edukacji do 2025 r. przypominała o tym, że program Erasmus+ pozostaje instrumentem o zasadniczej roli w realizacji celów dotyczących włączającego kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie o dobrej jakości oraz w przygotowaniu Unii na podjęcie wyzwań transformacji cyfrowej i ekologicznej. Program powinien być w stanie wносить wkład w kontynuację strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia oraz w zaktualizowany europejski program na rzecz umiejętności w zakresie zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności ustanowiony w komunikacie Komisji z dnia 1 lipca 2020 r., dzieląc z nimi założenie na temat strategicznego znaczenia umiejętności, kompetencji kluczowych i wiedzy w utrzymywaniu miejsc pracy oraz wspieraniu wzrostu, konkurencyjności, innowacji i spójności społecznej, zgodnie z zaleceniem Rady z dnia 22 maja 2018 r.¹ Program powinien przyczyniać się do realizacji planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej ustanowionego w komunikacie Komisji z dnia 30 września 2020 r. pt. „Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej na lata 2021–2027 Nowe podejście do kształcenia i szkolenia w epoce cyfrowej”. Program powinien odpowiadać na potrzebę transformacji cyfrowej w dziedzinie kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu. Program powinien także wspierać państwa członkowskie w osiągnięciu celów wskazanych w deklaracji paryskiej z dnia 17 marca 2015 r. w sprawie promowania – poprzez edukację – świadomości obywatelskiej oraz wspólnych wartości, którymi są wolność, tolerancja i niedyskryminacja.

---

¹ Zalecenie Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz.U. C 189 z 4.6.2018, s. 1).

- (13) Zgodnie ze strategią Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019-2027¹ stanowiącą ramy europejskiej współpracy na rzecz młodzieży na lata 2019–2027, opartą na komunikacie Komisji z dnia 22 maja 2018 r. pt. „Angażowanie, łączenie i wzmacnianie pozycji osób młodych: nowa strategia UE na rzecz młodzieży”, Program powinien wspierać wysokiej jakości pracę z młodzieżą, narzędzia i systemy szkolenia osób pracujących z młodzieżą, walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego oraz wysokiej jakości podejścia do wzmacniania pozycji organizacji młodzieżowych. Program powinien wspierać włączający i szeroki unijny dialog młodzieżowy, którego priorytety powinny być kształtowane stosownie do potrzeb osób młodych.
- (14) Program powinien uwzględniać odpowiedni plan prac Unii Europejskiej w dziedzinie sportu, który stanowi ramy współpracy na szczeblu unijnym w dziedzinie sportu. Należy zapewnić spójność i komplementarność odpowiedniego planu prac Unii Europejskiej w dziedzinie sportu i akcji w dziedzinie sportu wspieranych w ramach Programu. Istnieje potrzeba skupienia się w szczególności na sporcie powszechnym ze względu na znaczącą rolę, jaką sport odgrywa w promowaniu aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia, stosunków międzyludzkich, włączenia społecznego i równości. Program powinien wspierać mobilność edukacyjną personelu sportowego, przede wszystkim w sporcie powszechnym. Również personel spoza sportu powszechnego, w tym osoby realizujące zadania w zakresie kariery dwutorowej: sportowej i pozasportowej, może zwiększać wpływ uczenia się i transfer wiedzy z korzyścią dla personelu i organizacji sportu powszechnego. Program powinien zatem mieć możliwość wspierania mobilności edukacyjnej skierowanej do personelu spoza sportu powszechnego, w przypadku gdy z uczestnictwa takiego personelu płyną korzyści dla sportu powszechnego. Program powinien przyczyniać się do promowania wspólnych wartości europejskich poprzez sport, dobrego zarządzania i uczciwości w sporcie, zrównoważonego rozwoju oraz kształcenia, szkolenia i umiejętności w sporcie i poprzez sport. Niekommercyjne imprezy sportowe wspierane w ramach Programu powinny mieć europejski wymiar i europejskie oddziaływanie.

---

¹ Dz.U. C 456 z 18.12.2018, s. 1.

- (15) Program powinien móc wspierać każdy obszar nauki, a w szczególności powinien przyczyniać się do wzmocnienia zdolności innowacyjnych Unii poprzez wspieranie działań, które pomagają ludziom rozwijać wiedzę, umiejętności, kompetencje i postawy potrzebne w przyszłościowych dziedzinach nauki lub dyscyplinach, takich jak nauki przyrodnicze, technologia, inżynieria, sztuka i matematyka (STEAM), zmiana klimatu, ochrona środowiska, zrównoważony rozwój, czysta energia, sztuczna inteligencja, robotyka, analiza danych, projektowanie i architektura oraz umiejętności cyfrowe i umiejętności korzystania z mediów. Innowacjom można sprzyjać poprzez wszelkie działania w zakresie mobilności edukacyjnej i współpracy, zarządzane bezpośrednio lub pośrednio.
- (16) Efekt synergii z programem „Horyzont Europa” ustanowionym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/...¹⁺⁺ (zwanym dalej „Horyzont Europa”) powinien zapewnić, aby połączone zasoby Programu i „Horyzontu Europa” zostały wykorzystane do wspierania działań na rzecz wzmocnienia i zmodernizowania europejskich instytucji szkolnictwa wyższego. „Horyzont Europa” będzie w stosownych przypadkach uzupełniał wsparcie udzielane na mocy Programu inicjatywie Uniwersytety Europejskie, w ramach opracowywania nowych, wspólnych i zintegrowanych długoterminowych i zrównoważonych strategii na rzecz edukacji, badań naukowych i innowacji. Dzięki synergii z „Horyzontem Europa” promowana będzie integracja obszaru edukacji i badań naukowych, w szczególności w instytucjach szkolnictwa wyższego.

---

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/... z dnia ... ustanawiające Program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania obowiązujące w tym programie oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 i (UE) nr 1291/2013 (Dz.U. L ... z ..., s. ...).

⁺⁺ Dz.U.: proszę wstawić w tekście numer rozporządzenia zawartego w dokumencie 2018/0224(COD) i wstawić w przypisie numer, datę, tytuł i odniesienie do Dz.U. tego rozporządzenia.

- (17) Nowe i nowo powstające technologie oferują znaczne możliwości w zakresie uczenia się i wymiany i okazały się szczególnie ważne w czasie pandemii COVID-19. Oprócz fizycznej mobilności edukacyjnej, która nadal jest zasadniczym działaniem Programu, należy promować formy wirtualne – np. uczenie się wirtualne – w celu uzupełnienia lub wsparcia fizycznej mobilności edukacyjnej, oferowania konstruktywnych możliwości uczenia się osobom, które nie są w stanie przemieścić się fizycznie do innego państwa niż państwo zamieszkania, lub w celu wspomagania wymiany za pomocą innowacyjnych form uczenia się. W stosownych przypadkach należy w ramach Programu promować współpracę wirtualną. Tam gdzie to możliwe i stosowne, Komisja powinna zapewnić udostępnienie ogółowi społeczeństwa narzędzi do uczenia się wirtualnego opracowanych w ramach Programu.
- (18) W ramach realizacji celów Programu należy zapewnić jego bardziej włączający charakter poprzez zwiększanie uczestnictwa osób o mniejszych szansach. W zwiększeniu uczestnictwa w Programie osób o mniejszych szansach mogą pomóc różnorodne środki, w tym lepsze i bardziej ukierunkowane działania informacyjne, komunikacyjne, doradcze i pomocowe, uproszczone procedury, elastyczniejsze formy mobilności edukacyjnej oraz zwiększona współpraca z małymi organizacjami, w szczególności nowymi organizacjami i oddolnymi organizacjami społecznościowymi pracującymi bezpośrednio z osobami uczącymi się znajdującymi się w niekorzystnej sytuacji z wszystkich grup wiekowych. Ważne jest, by uznać, że niski poziom uczestnictwa wśród osób o mniejszych szansach wynika z różnych przyczyn i zależy od różnych kontekstów. W związku z tym należy opracować, jako element ogólnounijnych ram takich środków mających na celu zwiększenie uczestnictwa osób o mniejszych szansach, plany działania na rzecz włączenia, które powinny być dostosowane do potrzeb grup docelowych i do specyficznych uwarunkowań w poszczególnych państwach członkowskich.

- (19) W niektórych przypadkach osoby o mniejszych szansach rzadziej uczestniczą w Programie z powodów finansowych, czy to ze względu na swoją sytuację ekonomiczną, czy też ze względu na wyższe koszty uczestnictwa wynikające z ich szczególnej sytuacji, co dotyczy często osób z niepełnosprawnościami. W takich przypadkach ich uczestnictwo mogłoby zostać ułatwione poprzez ukierunkowane wsparcie finansowe. Komisja powinna zatem zapewnić, by wprowadzone zostały takie środki wsparcia finansowego, m.in. w postaci ewentualnego dostosowania dotacji na szczeblu krajowym. Dodatkowe koszty związane ze środkami ułatwiającymi włączenie nie powinny być podstawą odrzucenia wniosku.
- (20) W celu zwiększenia dostępności Programu dla nowych organizacji i dla organizacji o mniejszym potencjale administracyjnym oraz w celu uczynienia Programu łatwiejszym w zarządzaniu dla beneficjentów należy podjąć szereg środków służących uproszczeniu procedur Programu na szczeblu realizacji. W tym względzie systemy informatyczne Programu powinny być przyjazne dla użytkownika i powinny zapewniać łatwy dostęp do możliwości oferowanych przez Program. Podobnie procedury służące realizacji Programu powinny być spójne i proste oraz powinny im towarzyszyć wysokiej jakości środki wsparcia i informacje. W tym celu należy organizować regularne spotkania sieci agencji narodowych.

- (21) W swoim komunikacie z dnia 14 listopada 2017 r. pt. „Wzmocnienie tożsamości europejskiej dzięki edukacji i kulturze” Komisja pokreśliła kluczową rolę tej edukacji, kultury i sportu w promowaniu aktywności obywatelskiej i wspólnych wartości wśród najmłodszych pokoleń. Wzmacnianie tożsamości europejskiej i sprzyjanie aktywnemu udziałowi obywateli i społeczeństwa obywatelskiego w procesach demokratycznych ma kluczowe znaczenie dla przyszłości Europy i społeczeństw demokratycznych. Wyjazd za granicę w celu studiowania, uczenia się, szkolenia, pracy lub uczestnictwa w działaniach młodzieżowych i sportowych przyczynia się do wzmacniania tej tożsamości europejskiej w całej jej różnorodności. Zwiększa poczucie przynależności do wspólnoty kulturowej, jak również sprzyja uczeniu się międzykulturowemu, krytycznemu myśleniu i aktywności obywatelskiej osób z wszystkich grup wiekowych. By dzielić się swoimi doświadczeniami, osoby uczestniczące w działaniach w zakresie mobilności edukacyjnej powinny angażować się w swoje społeczności lokalne oraz włączać się w działania społeczności lokalnych w państwie przyjmującym. Program powinien wspierać działania, które wiążą się ze wzmacnianiem wszystkich aspektów kreatywności w dziedzinie kształcenia, szkolenia i młodzieży oraz ze wzmacnianiem poszczególnych kompetencji kluczowych.
- (22) W ramach Programu powinny być wspierane jedynie te akcje i działania, które mają potencjalną europejską wartość dodaną. Pojęcie europejskiej wartości dodanej należy rozumieć szeroko, a jej istnienie można wykazać na różne sposoby, na przykład w przypadku akcji lub działań, które mają charakter transnarodowy, w szczególności w odniesieniu do mobilności edukacyjnej i współpracy ukierunkowanej na osiągnięcie trwałego wpływu systemowego, uzupełniają lub promują synergicznie z innymi programami i politykami na szczeblu krajowym, unijnym i międzynarodowym lub wnoszą wkład w skuteczne wykorzystanie unijnych narzędzi przejrzystości i uznawalności.

- (23) Należy wzmocnić międzynarodowy wymiar Programu, po to by oferować więcej możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej, współpracy i dialogu politycznego z państwami trzecimi niestowarzyszonymi z Programem. Korzystając z doświadczeń związanych ze skuteczną realizacją międzynarodowych działań w zakresie szkolnictwa wyższego i młodzieży w ramach poprzednich programów w dziedzinie kształcenia i szkolenia oraz młodzieży, należy rozszerzyć działania w zakresie międzynarodowej mobilności edukacyjnej na inne sektory, na przykład kształcenie i szkolenie zawodowe oraz sport. Aby zwiększyć efekty tych działań, ważne jest zwiększenie synergii między Programem a unijnymi instrumentami na rzecz działań zewnętrznych, takimi jak Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającym Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej - Globalny wymiar Europy - a także zmieniającym i uchylającym decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 466/2014/UE oraz uchylającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1601 i rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009 oraz Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III) ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającym Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III). Unijne instrumenty na rzecz działań zewnętrznych powinny mieć na celu zwiększenie możliwości zwłaszcza dla osób fizycznych i organizacji z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem i wspierać w szczególności budowanie zdolności w tych państwach, rozwój umiejętności i kontakty międzyludzkie, a jednocześnie powinny oferować więcej możliwości w zakresie współpracy, mobilności edukacyjnej i dialogu politycznego.

- (24) Podstawowa struktura programu z lat 2014–2020, która została podzielona na trzy rozdziały, mianowicie kształcenie i szkolenie, młodzież i sport, i została uporządkowana wokół trzech akcji kluczowych, okazała się skuteczna i należy ją utrzymać. Należy wprowadzić zmiany służące usprawnieniu i racjonalizacji akcji wspieranych przez Program. Należy również zapewnić stabilność i ciągłość pod względem sposobów zarządzania i realizacji. Ogółem przynajmniej 75 % budżetu Programu powinno być realizowane w ramach zarządzania pośredniego przez agencje narodowe. Dotyczy to akcji takich jak mobilność edukacyjna we wszystkich obszarach kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu oraz partnerstw na rzecz współpracy, w tym partnerstw na małą skalę w obszarze kształcenia i szkolenia oraz młodzieży. W stosownych przypadkach należy wprowadzić szczególne rozwiązania dotyczące zarządzania bezpośredniego w odniesieniu do akcji angażujących sieci ogólnounijne i organizacje europejskie w ramach akcji kluczowych 2 i 3, z wyjątkiem partnerstw na małą skalę.
- (25) W ramach Programu należy realizować szereg akcji w celu wspierania mobilności edukacyjnej, współpracy organizacji i instytucji, rozwijania polityki i współpracy w zakresie polityki oraz akcje „Jean Monnet”. W niniejszym rozporządzeniu należy określić te akcje oraz ich opis, w tym działania, które mogłyby zostać zrealizowane w ich ramach w trakcie okresu programowania.

- (26) Program powinien wzmocnić istniejące możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej, w szczególności w tych sektorach, w których może przynieść największy przyrost wydajności, co pozwoli poszerzyć zasięg takich możliwości i sprostać wysokiemu, niezaspokojonemu popytowi. Należy to czynić w szczególności poprzez zwiększenie i ułatwienie działań w zakresie mobilności edukacyjnej skierowanych do studentów, uczniów, osób uczących się w ramach edukacji dorosłych i osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego, np. uczniów zawodu i stażystów, w tym w celu podnoszenia i zmiany kwalifikacji. Niedawni absolwenci i osoby, które niedawno uzyskały kwalifikację w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego, powinny mieć możliwość uczestnictwa w mobilności edukacyjnej. Uczestnictwo niedawnych absolwentów w mobilności edukacyjnej powinno opierać się na obiektywnych kryteriach przy zapewnieniu równego traktowania. Należy również poszerzyć możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej dla osób młodych uczestniczących w uczeniu się pozaformalnym, aby dotrzeć do większej liczby osób młodych. Ponadto należy wzmocnić mobilność edukacyjną kadry w sektorach kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu, mając na względzie efekt dźwigni. Możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej powinny móc przyjmować różne formy, takie jak staże, przygotowanie zawodowe, wymiany młodzieży, wymiany szkolne, nauczanie czy uczestnictwo w doskonaleniu zawodowym, oraz powinny opierać się na specyficznych potrzebach poszczególnych sektorów. Program powinien wspierać jakość w zakresie mobilności edukacyjnej, w tym jakość w oparciu o zasady określone w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r.¹, oraz zaleceniach Rady z dnia 28 czerwca 2011 r.², z dnia 20 grudnia 2012 r.³, z dnia 15 marca 2018 r.⁴, z dnia 26 listopada 2018 r.⁵ oraz z dnia 24 listopada 2020 r.⁶.

---

¹ Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie mobilności transnarodowej we Wspólnocie w celach edukacji i szkolenia: Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności (Dz.U. L 394 z 30.12.2006, s. 5).

² Zalecenie Rady z dnia 28 czerwca 2011 r. pt. „»Mobilna młodzież« – promowanie mobilności edukacyjnej młodych ludzi” (Dz.U. C 199 z 7.7.2011, s. 1).

³ Zalecenie Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego (Dz.U. C 398 z 22.12.2012, s. 1).

⁴ Zalecenie Rady z dnia 15 marca 2018 r. sprawie europejskich ram jakości i skuteczności przygotowania zawodowego (Dz.U. C 153 z 2.5.2018, s. 1).

⁵ Zalecenie Rady z dnia 26 listopada 2018 r. w sprawie propagowania automatycznego wzajemnego uznawania kwalifikacji uzyskanych w ramach kształcenia i szkolenia na poziomie wyższym i średnim II stopnia oraz efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą (Dz.U. C 444, z 10.12.2018, s. 1).

⁶ Zalecenie Rady z dnia 24 listopada 2020 r. w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności (Dz.U. C 417 z 2.12.2020, p. 1).

- (27) Zgodnie z wizją prawdziwego europejskiego obszaru edukacji Program powinien również poszerzać mobilność edukacyjną i wymiany oraz promować uczestnictwo studentów w działaniach edukacyjnych i kulturalnych oraz sportowych poprzez wspieranie cyfryzacji procedur poprzez, na przykład, inicjatywę dotyczącą europejskiej karty studenta. W tym kontekście Komisja powinna rozwijać inicjatywę dotyczącą europejskiej karty studenta, zwłaszcza dla studentów uczestniczących w Programie. Inicjatywa dotycząca europejskiej karty studenta może być ważnym krokiem w urzeczywistnieniu mobilności edukacyjnej dla wszystkich poprzez umożliwienie instytucjom szkolnictwa wyższego wysyłania i przyjmowania większej liczby studentów w ramach wymiany, przy jednoczesnym dalszym podnoszeniu jakości mobilności edukacyjnej studentów, a także poprzez ułatwienie im dostępu do różnych usług takich jak biblioteki, transport, zakwaterowanie przed ich fizycznym przybyciem do zagranicznej instytucji.
- (28) Program powinien zachęcać osoby młode do uczestnictwa w życiu demokratycznym Europy, w tym poprzez wspieranie działań wnoszących wkład w projekty dotyczące edukacji obywatelskiej i uczestnictwa skierowane do osób młodych umożliwiające angażowanie się i uczenie się uczestnictwa w społeczeństwie obywatelskim, upowszechniając w ten sposób wiedzę o wspólnych wartościach europejskich, w tym o prawach podstawowych, a także europejskiej historii i kulturze, zacieśniając współpracę osób młodych i decydentów na szczeblach lokalnym, krajowym i unijnym oraz wnosząc wkład w proces integracji europejskiej.

- (29) Opierając się na ewaluacji i dalszym rozwijaniu inicjatywy DiscoverEU, uruchomionej w 2018 r. jako działanie przygotowawcze, Program powinien oferować osobom młodym więcej możliwości odkrywania wszystkich miejsc docelowych w Europie poprzez doświadczenia edukacyjne za granicą. Osoby młode, w szczególności te o mniejszych szansach, powinny mieć możliwość odbycia pierwszej krótkiej podróży po Europie, indywidualnie lub grupowo, w ramach nieformalnych i pozaformalnych działań edukacyjnych mających na celu pogłębienie poczucia przynależności do Unii i umożliwienie im odkrywania jej kulturowej i językowej różnorodności. Uczestnicy powinni być wybierani na podstawie jasnych i przejrzystych kryteriów. Organy wdrażające powinny promować środki służące zapewnieniu, by DiscoverEU była inicjatywą włączającą, o zrównoważonym rozkładzie geograficznym, zarówno w odniesieniu do przydzielonych biletów, jak i odwiedzanych państw członkowskich, a także wspieraniu działań o wyraźnym wymiarze edukacyjnym. W tym kontekście, poprzez ukierunkowane środki, takie jak informowanie, przedwyjazdowe sesje informacyjne oraz wydarzenia dla osób młodych, Program powinien promować dokonywanie wyboru także rzadziej odwiedzanych państw członkowskich i regionów peryferyjnych. Należy rozważyć inne środki transportu, jeżeli transport kolejowy nie jest dostępny lub jest wysoce niepraktyczny, zwłaszcza biorąc pod uwagę szczególną sytuację danego miejsca docelowego. Należy dążyć do powiązania inicjatywy DiscoverEU z odpowiednimi inicjatywami lokalnymi, regionalnymi, krajowymi i europejskimi, takimi jak unijna akcja pt. „Europejskie Stolice Kultury”, Europejskie Stolice Młodzieży, Europejskie Stolice Wolontariatu i Zielone Stolice Europy.

- (30) Nauka języków sprzyja wzajemnemu zrozumieniu i mobilności w Unii i poza nią, a kompetencje językowe są niezbędne w życiu i pracy. W związku z tym Program powinien promować uczenie się języków, w tym w stosownych przypadkach krajowych języków migowych, także poprzez szersze wykorzystanie narzędzi internetowych, ponieważ e-uczenie się może oferować dodatkowe korzyści w uczeniu się języków pod względem dostępności i elastyczności. Jednocześnie, aby zapewnić szeroki i włączający dostęp do Programu, ważne jest, aby wielojęzyczność była jedną z kluczowych zasad realizacji Programu.
- (31) Program powinien wspierać środki wzmacniające współpracę między instytucjami i organizacjami działającymi w sektorach kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu, uznając zasadniczą rolę instytucji i organizacji w zapewnianiu wiedzy, umiejętności i kompetencji potrzebnych ludziom w zmieniającym się świecie oraz wspomagając instytucje i organizacje w odpowiednim wykorzystywaniu ich potencjału innowacyjności, kreatywności i przedsiębiorczości, szczególnie w gospodarce cyfrowej.
- (32) W swoich konkluzjach z dnia 14 grudnia 2017 r. Rada Europejska wezwała państwa członkowskie, Radę i Komisję do dalszego prowadzenia szeregu inicjatyw służących wyniesieniu współpracy europejskiej w zakresie kształcenia i szkolenia na nowy poziom, w tym poprzez zachęcanie do ustanowienia do 2024 r. „Uniwersytetów Europejskich”, inicjatywy opartej na oddolnych sieciach uczelni z całej Unii. W swoich konkluzjach z dnia 28 czerwca 2018 r. Rada Europejska zaapelowała o zachęcanie do współpracy między sektorami badań naukowych, innowacji i edukacji, także poprzez inicjatywę „Uniwersytetów Europejskich”. Program powinien wspierać te „Uniwersytety Europejskie” w opracowywaniu wspólnych długoterminowych strategii na rzecz wysokiej jakości edukacji, badań naukowych i innowacji oraz usług dla społeczeństwa.

- (33) W komunikacie z Brugii z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie zwiększonej współpracy europejskiej w dziedzinie kształcenia zawodowego i szkolenia w latach 2011–2020 wezwano do wspierania doskonałości zawodowej na rzecz inteligentnego i zrównoważonego wzrostu. W swoim komunikacie z dnia 18 lipca 2017 r. pt. „Zwiększanie innowacyjności europejskich regionów: Strategie na rzecz trwałego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu” Komisja wezwała państwa członkowskie do łączenia kształcenia i szkolenia zawodowego z systemami innowacji, jako elementu strategii inteligentnej specjalizacji na szczeblu regionalnym. Program powinien zapewnić środki pozwalające zareagować na te apele i wesprzeć rozwój transnarodowych platform centrów doskonałości zawodowej, włączonych w lokalne i regionalne strategie na rzecz zrównoważonego wzrostu, innowacyjności i konkurencyjności. Te centra doskonałości powinny stymulować umiejętności zawodowe wysokiej jakości, w kontekście wyzwań sektorowych, wspierając jednocześnie ogólne zmiany strukturalne i politykę społeczno-gospodarczą w Unii.
- (34) Przyjazne dla użytkownika internetowe platformy i narzędzia do współpracy wirtualnej mogą odgrywać istotną rolę we wspieraniu realizacji polityki kształcenia i szkolenia oraz polityki młodzieżowej w Unii. Aby zwiększyć współpracę wirtualną, Program powinien wspierać bardziej systematyczne i spójne korzystanie z platform internetowych, takich jak eTwinning, europejska platforma internetowa dla szkół „School Education Gateway”, elektroniczna platforma na rzecz uczenia się dorosłych w Europie, Europejski Portal Młodzieżowy i internetowa platforma szkolnictwa wyższego oraz, w razie konieczności, kolejne platformy internetowe, które mogą powstać w obszarze kształcenia i szkolenia oraz młodzieży.

- (35) Zgodnie z odpowiednimi unijnymi ramami i narzędziami Program powinien przyczynić się do zwiększenia przejrzystości oraz uznawalności kompetencji, umiejętności i kwalifikacji oraz transferu punktów lub jednostek efektów uczenia się, po to by sprzyjać zapewnianiu jakości, oraz wspierać walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, zarządzanie umiejętnościami i doradztwo. W tym kontekście Program powinien również zapewniać wsparcie punktom kontaktowym i sieciom na szczeblu krajowym i unijnym, które ułatwiają ogólnoeuropejską wymianę oraz rozwój elastycznych ścieżek uczenia się między różnymi dziedzinami kształcenia i szkolenia oraz młodzieży, a także między systemami formalnymi i pozaformalnymi. Program powinien również zapewnić wsparcie procesowi bolońskiemu.
- (36) Program powinien wykorzystać potencjał byłych uczestników programu Erasmus+ i wspierać powiązaną działalność, w szczególności sieci absolwentów Erasmus+, ambasadorów Erasmus+ i uczestników projektu EuroPeers, przez zachęcanie ich do promowania Programu w celu zwiększenia uczestnictwa w nim.

- (37) Jako sposób zagwarantowania współpracy z innymi unijnymi instrumentami i wsparcia innych unijnych polityk należy zaoferować możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej osobom w różnych sektorach działalności, na przykład sektorze publicznym i prywatnym, w sektorze rolnictwa i przedsiębiorstw, aby pozwolić na zdobycie doświadczeń edukacyjnych za granicą, umożliwiających – na każdym etapie życia – zarówno wzrost, jak i rozwój osobisty, w szczególności dzięki większej świadomości tożsamości europejskiej i lepszemu rozumieniu europejskiej różnorodności kulturowej, ale również wzrost i rozwój zawodowy, w tym dzięki zdobyciu umiejętności przydatnych na rynku pracy. Program powinien stanowić punkt wejściowy do unijnych systemów mobilności transnarodowej o silnym wymiarze edukacyjnym i uprościć ofertę takich systemów z punktu widzenia beneficjentów i osób uczestniczących w tych działaniach. Należy ułatwić rozszerzenie zasięgu projektów Programu; należy wprowadzić konkretne środki, aby pomóc promotorom projektów Programu w ubieganiu się o dotacje lub w uzyskaniu efektu synergii dzięki wsparciu w ramach funduszy polityki spójności oraz programów związanych z migracją, bezpieczeństwem, sprawiedliwością i obywatelstwem, zdrowiem, mediami i kulturą, a także wolontariatem. Powinno być możliwe przyznawanie znaku „pieczęci doskonałości” wysokiej jakości propozycjom projektów, które nie mogą być finansowane w ramach Programu ze względu na ograniczenia budżetowe, po spełnieniu ograniczonego zestawu kryteriów. Znak „pieczęć doskonałości” stanowi wyraz uznania dla jakości proponowanego projektu i ułatwia poszukiwanie alternatywnego finansowania w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (zwanego dalej „Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego”) lub Europejskiego Funduszu Społecznego Plus ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) (zwanego dalej „Europejskim Funduszem Społecznym Plus”).

- (38) Duże znaczenie ma stymulowanie nauczania, uczenia się i badań na temat integracji europejskiej oraz przyszłych wyzwań i szans dla Unii, a także promowanie debaty dotyczącej tych zagadnień poprzez wsparcie w ramach akcji „Jean Monnet” w dziedzinie szkolnictwa wyższego, ale również w innych dziedzinach kształcenia i szkolenia, w szczególności poprzez szkolenie nauczycieli i kadry. Wzmacnianie poczucia przynależności europejskiej i zaangażowania europejskiego ma szczególne znaczenie, biorąc pod uwagę wyzwania dotyczące wspólnych wartości, na których opiera się Unia i które stanowią element wspólnej tożsamości europejskiej, a także mając na względzie fakt, że obywatele wykazują niski poziom zaangażowania. Program powinien nadal przyczyniać się do rozwoju doskonałości w obszarze studiów z zakresu integracji europejskiej. Postępy w realizacji celów Programu przez instytucje finansowane w ramach akcji „Jean Monnet” należy monitorować i regularnie poddawać ewaluacji. Należy zachęcać do wymian pomiędzy tymi instytucjami i innymi instytucjami na szczeblu krajowym i transnarodowym, z pełnym poszanowaniem ich wolności akademickiej.

- (39) Odzwierciedlając znaczenie przeciwdziałania zmianie klimatu zgodnie z zobowiązaniami Unii na rzecz realizacji porozumienia paryskiego przyjętego w ramach Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu¹ i celów Organizacji Narodów Zjednoczonych dotyczących zrównoważonego rozwoju, Program ma przyczynić się do włączenia działań w dziedzinie klimatu w główny nurt i do osiągnięcia celu ogólnego zakładającego, że 30 % wydatków budżetowych Unii zostanie przeznaczonych na wspieranie celów klimatycznych. W myśl Europejskiego Zielonego Ładu jako planu działania na rzecz zrównoważonego wzrostu akcje realizowane na mocy niniejszego rozporządzenia powinny być zgodne z zasadą „nie szkodzić” bez zmiany podstawowego charakteru Programu. Stosowne akcje zostaną określone i wprowadzone na etapie realizacji Programu oraz ponownie ocenione w kontekście odpowiedniego procesu ewaluacji i przeglądu. Istotne jest także, by odpowiednie akcje przyczyniające się do realizacji celów klimatycznych, w tym akcje służące zmniejszeniu wpływu Programu na środowisko, podlegały pomiarom.

---

¹ Dz.U. L 282 z 19.10.2016, s. 4.

- (40) Niniejsze rozporządzenie określa pulę środków finansowych na Program, która ma – dla Parlamentu Europejskiego i Rady podczas rocznej procedury budżetowej – stanowić główną kwotę odniesienia w rozumieniu pkt 18 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 16 grudnia 2020 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami, a także nowych zasobów własnych, w tym harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych¹. Ta pula środków finansowych obejmuje kwotę 0,5 mld EUR w cenach stałych z 2018 r. zgodnie ze wspólnym oświadczeniem Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie zwiększenia środków na poszczególne programy i dostosowania aktów podstawowych².
- (41) W ramach podstawowej puli środków na akcje, którymi zarządzają agencje narodowe w dziedzinie kształcenia i szkolenia, należy określić podział na minimalne alokacje według sektora dla następujących sektorów, aby zagwarantować masę krytyczną środków na realizację zakładanego produktu i rezultatów w każdym z tych sektorów: szkolnictwo wyższe, kształcenie i szkolenie zawodowe, edukacja szkolna oraz edukacja dorosłych.

---

¹ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 28.

² Dz.U. C 444 I z 22.12.2020, s. 1.

- (42) Do Programu stosuje się rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046¹ (zwane dalej „rozporządzeniem finansowym”). Rozporządzenie finansowe określa zasady wykonania budżetu Unii, w tym zasady dotyczące dotacji, nagród, zamówień, zarządzania pośredniego, instrumentów finansowych, gwarancji budżetowych, pomocy finansowej oraz zwrotu kosztów poniesionych przez ekspertów zewnętrznych.
- (43) Rodzaje finansowania i metody wykonywania na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny być wybierane w zależności od stopnia, w jakim umożliwiają osiągnięcie szczegółowych celów akcji i uzyskanie rezultatów, biorąc pod uwagę w szczególności koszty kontroli, obciążenie administracyjne oraz przewidywane ryzyko nieprzestrzegania przepisów. Przy tym wyborze pod uwagę należy wziąć korzystanie z płatności ryczałtowych, finansowanie według kosztów jednostkowych i stawek ryczałtowych, a także finansowanie niepowiązane z kosztami, o którym mowa w art. 125 ust. 1 rozporządzenia finansowego. Przydziałom budżetowym na wdrażanie akcji zarządzanych przez agencje narodowe powinno towarzyszyć stosowne wsparcie na koszty operacyjne agencji narodowych, w formie opłaty za zarządzanie, aby zapewnić skuteczne i zrównoważone wdrażanie delegowanych zadań dotyczących zarządzania. Przy realizacji Programu należy przestrzegać zasad przejrzystości, równego traktowania i niedyskryminacji, określonych w rozporządzeniu finansowym.

---

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

(44) Państwa trzecie będące członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego mogą uczestniczyć w programach unijnych w ramach współpracy ustanowionej na mocy Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym¹, które przewiduje realizację programów na podstawie decyzji przyjętej na mocy tego porozumienia. Państwa trzecie mogą również uczestniczyć w tych programach na podstawie innych instrumentów prawnych. W niniejszym rozporządzeniu należy wprowadzić przepis szczególnie zobowiązujący państwa trzecie do przyznania właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz Trybunałowi Obrachunkowemu praw i dostępu niezbędnych do wykonywania w pełni ich odpowiednich kompetencji. Pełne uczestnictwo państw trzecich w Programie powinno podlegać warunkom ustanowionym w umowach szczegółowych obejmujących kwestię uczestnictwa zainteresowanego państwa trzeciego w Programie. Ponadto pełne uczestnictwo wymaga ustanowienia agencji narodowej i poddania niektórych akcji Programu pod zarządzanie pośrednie. Podmioty prawne z państw trzecich, które nie są stowarzyszone z Programem, powinny mieć możliwość uczestnictwa w niektórych akcjach Programu, jak określono w programach prac i opublikowanych przez Komisję zaproszeniach do składania wniosków. Przy realizacji Programu można wziąć pod uwagę szczególne ustalenia dotyczące uczestnictwa podmiotów prawnych z minipaństw europejskich.

---

¹ Dz.U. L 1 z 3.1.1994, s. 3.

- (45) W związku z art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) i zgodnie z komunikatem Komisji z dnia 24 października 2017 r. pt. „Silniejsze i odnowione partnerstwo strategiczne z regionami najbardziej oddalonymi UE”, w Programie należy uwzględnić szczególną sytuację regionów najbardziej oddalonych, o których mowa w tym artykule. Powinny zostać podjęte środki w celu zwiększenia udziału regionów najbardziej oddalonych we wszystkich akcjach, w tym w stosownych przypadkach poprzez wsparcie finansowe na mobilność edukacyjną. Należy sprzyjać wymianom i współpracy w zakresie mobilności między osobami i organizacjami z tych regionów i państw trzecich, w szczególności państw sąsiadujących. Takie środki powinny być monitorowane i regularnie poddawane ewaluacji.
- (46) Zgodnie z decyzją Rady 2013/755/UE¹ osoby fizyczne i podmioty z siedzibą w krajach i terytoriach zamorskich kwalifikują się do finansowania z zastrzeżeniem zasad i celów Programu oraz ewentualnych uzgodnień mających zastosowanie do państwa członkowskiego, z którym dany kraj lub terytorium zamorskie są powiązane. Przy realizacji Programu należy wziąć pod uwagę ograniczenia wynikające z oddalenia tych państw lub terytoriów. Uczestnictwo tych państw lub terytoriów w Programie powinno być monitorowane i regularnie poddawane ewaluacji.

---

¹ Decyzja Rady 2013/755/UE z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską („decyzja o stowarzyszeniu zamorskim”) (Dz.U. L 344 z 19.12.2013, s. 1).

- (47) Zgodnie z rozporządzeniem finansowym Komisja powinna przyjmować programy prac i informować o nich Parlament Europejski i Radę. Programy prac powinny określać środki niezbędne do jego wdrożenia zgodnie z celami ogólnymi i szczegółowymi Programu, kryteria wyboru i przyznania dotacji oraz inne wymagane elementy. Programy prac i wszelkie ich zmiany powinny zostać przyjęte w drodze aktów wykonawczych zgodnie z procedurą sprawdzającą.
- (48) Aby ocenić postępy w realizacji Programu i ewentualnie ją udoskonalić, Komisja powinna przeprowadzić śródkresową ewaluację Programu. Ewaluacji śródkresowej powinna towarzyszyć ewaluacja końcowa programu z lat 2014–2020, a odpowiednie wnioski wyciągnięte z tej ewaluacji powinny zostać włączone do ewaluacji śródkresowej. Oprócz dokonania oceny skuteczności i ogólnego wykonania Programu szczególnie ważne jest, aby w ramach ewaluacji śródkresowej dokonać gruntownej oceny realizacji nowych inicjatyw oraz wprowadzonych środków na rzecz włączenia i uproszczenia. W stosownych przypadkach na podstawie ewaluacji śródkresowej Komisja powinna przedstawić wniosek ustawodawczy w celu zmiany niniejszego rozporządzenia. Komisja powinna przekazać wszelkie ewaluacje Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów.

- (49) Zgodnie z pkt 22 i 23 porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa¹ Program powinien być przedmiotem ewaluacji na podstawie informacji zgromadzonych zgodnie ze szczególnymi wymogami dotyczącymi monitorowania, przy czym należy unikać obciążeń administracyjnych, w szczególności dla państw członkowskich, a także nadmiernej regulacji. W związku z tym przepisy przyjęte w drodze odnośnych aktów delegowanych nie powinny skutkować znacznym dodatkowym obciążeniem dla państw członkowskich. Wymogi dotyczące monitorowania powinny obejmować konkretne mierzalne i realistyczne wskaźniki, które można poddać pomiarom w czasie i wykorzystać do oceny efektów Programu w terenie.
- (50) Należy zapewnić odpowiednie informowanie, promocję i upowszechnianie na szczeblu lokalnym, krajowym i europejskim dotyczące możliwości i rezultatów akcji wspieranych przez Program i powinny one uwzględnić główne grupy docelowe w dziedzinach kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu oraz, w stosownych przypadkach, szeroki zakres innych grup docelowych, takich jak służby doradztwa zawodowego i zatrudnienia oraz organizacje, przedsiębiorstwa i fundacja kulturalne. Informowanie, promocja i upowszechnianie powinny być realizowane przez wszystkie organy wdrażające Program oraz, w stosownych przypadkach, powinny uzyskać wsparcie ze strony innych odpowiednich interesariuszy. Ponadto Komisja powinna regularnie współpracować z szerokim gronem interesariuszy, w tym z organizacjami uczestniczącymi w Programie, w całym cyklu obowiązywania Programu, aby ułatwić wymianę dobrych praktyk i rezultatów projektów oraz zebrać informacje zwrotne na temat Programu. Agencje narodowe powinny zostać zaproszone do udziału w tym procesie.

---

¹ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

- (51) W celu zapewnienia większej skuteczności informowania ogółu społeczeństwa oraz w celu wzmocnienia efektu synergii między działaniami w zakresie komunikacji podejmowanymi z inicjatywy Komisji zasoby finansowe przydzielone na komunikację na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny przyczyniać się również do komunikacji instytucjonalnej dotyczącej priorytetów politycznych Unii, o ile te priorytety są związane z celami Programu.
- (52) Aby zapewnić skuteczne i sprawne wdrożenie niniejszego rozporządzenia, Program powinien w jak największym stopniu wykorzystywać już istniejące mechanizmy realizacji. Należy zatem powierzyć realizację Programu Komisji oraz agencjom narodowym. Gdy jest to możliwe i aby zmaksymalizować efektywność, agencja narodowa powinna być tym samym podmiotem, który wyznaczono do zarządzania programem na lata 2014-2020. Zakres oceny zgodności *ex ante* powinien być ograniczony do wymogów, które są nowe i specyficzne dla Programu, chyba że uzasadnione jest odmienne podejście, np. w przypadku poważnych braków lub gorszego niż spodziewane wykonania ze strony właściwej agencji narodowej.

- (53) Aby zapewnić należyte zarządzanie finansami oraz pewność prawa w każdym państwie członkowskim lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem, każda władza krajowa powinna wyznaczyć niezależną instytucję audytową. Gdy jest to możliwe i aby zmaksymalizować efektywność, niezależne instytucje audytowe powinny być tymi samymi podmiotami, które wyznaczono w ramach programu na lata 2014-2020.
- (54) Państwa członkowskie powinny dążyć do podejmowania wszelkich odpowiednich środków w celu usunięcia prawnych i administracyjnych przeszkód, które mogłyby uniemożliwić dostęp do Programu lub prawidłowe funkcjonowanie Programu. Obejmuje to rozwiązanie – tam, gdzie to możliwe i bez uszczerbku dla prawa Unii w zakresie wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich – kwestii powodujących trudności z uzyskaniem wiz i dokumentów pobytowych.
- (55) System sprawozdawczości dotyczącej wykonania powinien zapewniać efektywne, skuteczne i terminowe gromadzenie danych na odpowiednim poziomie szczegółowości na potrzeby monitorowania realizacji i ewaluacji Programu. Takie dane powinny być przekazywane Komisji w sposób zgodny z właściwymi przepisami o ochronie danych.

- (56) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011¹.
- (57) Aby uprościć wymagania wobec beneficjentów, należy w możliwie najszerszym zakresie stosować uproszczone wsparcie finansowe w formie płatności ryczałtowych, finansowania według kosztów jednostkowych i stawek zryczałtowanych. W uproszczonym wsparciu finansowym w zakresie mobilności edukacyjnej w ramach Programu, którego wysokość określa Komisja, należy uwzględnić koszty życia i utrzymania w państwie przyjmującym. Komisja i agencje narodowe państw wysyłających powinny mieć możliwość dostosowania tego wsparcia finansowego na podstawie obiektywnych kryteriów, w szczególności celem zapewnienia dostępu osobom o mniejszych szansach. Należy też zachęcać państwa członkowskie, aby zgodnie z prawem krajowym zwalniały to wsparcie finansowe z podatku i kosztów socjalnych; w taki sam sposób traktowane powinno być wsparcie finansowe udzielane przez publiczne lub prywatne podmioty prawne.

---

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

(58) Zgodnie z rozporządzeniem finansowym, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013¹ i rozporządzeniami Rady (WE, Euratom) nr 2988/95², (Euratom, WE) nr 2185/96³ i (UE) 2017/1939⁴ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków w zakresie zapobiegania nieprawidłowościom – w tym nadużyciom finansowym – ich wykrywania, korygowania i prowadzenia w ich sprawie postępowań, odzyskiwania środków utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz w stosownych przypadkach, nakładania kar administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniami (Euratom, WE) nr 2185/96 i (UE, Euratom) nr 883/2013, OLAF jest uprawniony do prowadzenia dochodzeń administracyjnych, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycia finansowe, korupcja lub wszelka inna nielegalna działalność na szkodę interesów finansowych Unii. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) jest uprawniona do prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz wnoszenia i popierania oskarżeń w sprawie przestępstw naruszających interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371⁵. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, mają w pełni współpracować w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznać Komisji, OLAF, Trybunałowi Obrachunkowemu oraz, w przypadku państw członkowskich, które uczestniczą we wzmocnionej współpracy na podstawie rozporządzenia (UE) 2017/1939, EPPO niezbędne prawa i dostęp, a także zapewnić, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonywaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

---

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

² Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

³ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

⁴ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (EPPO) (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

- (59) Konieczne jest zapewnienie komplementarności i spójności akcji prowadzonych w ramach Programu, także tych niemających charakteru transnarodowego lub międzynarodowego, z akcjami podejmowanymi przez państwa członkowskie oraz z innymi działaniami unijnymi, zwłaszcza odnoszących się do kształcenia i szkolenia, kultury i mediów, młodzieży i solidarności, zatrudnienia i włączenia społecznego, badań naukowych i innowacji, przemysłu i przedsiębiorczości, polityki cyfrowej, rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem młodych rolników, środowiska i klimatu, polityki spójności, polityki regionalnej, migracji, bezpieczeństwa oraz współpracy międzynarodowej i rozwoju.
- (60) Podczas gdy ramy regulacyjne w ramach programu na lata 2014-2020 umożliwiały państwom członkowskim i regionom stworzenie już w okresie programowania 2014-2020 synergii między tym programem a innymi instrumentami unijnymi, na przykład europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi, które również wspierają jakościowy rozwój systemów kształcenia, szkolenia i młodzieży w Unii, ten potencjał był dotychczas niedostatecznie wykorzystywany, co ograniczało systemowe skutki projektów i wpływ na politykę. Na szczeblu krajowym należy zapewnić skuteczną komunikację i współpracę między instytucjami krajowymi odpowiedzialnymi za zarządzanie tymi różnymi instrumentami, aby zmaksymalizować ich odnośny wpływ. Program powinien umożliwiać aktywną współpracę z tymi instrumentami, w szczególności by zapewnić wprowadzenie, w stosownych przypadkach, odpowiednich środków wsparcia finansowego na rzecz wsparcia osób o mniejszych szansach.

- (61) Aby zoptymalizować wartość dodaną inwestycji finansowanych w całości lub w części z budżetu Unii, należy dążyć do synergii, w szczególności między Programem i innymi programami unijnymi, w tymi realizowanymi w ramach zarządzania dzielonego. Aby zmaksymalizować te synergie, należy zapewnić kluczowe mechanizmy wspomagające, w tym finansowanie skumulowane w ramach danej akcji z Programu i innego programu unijnego, o ile takie finansowanie skumulowane nie przekracza łącznych kosztów kwalifikowalnych danej akcji. W tym celu w niniejszym rozporządzeniu należy ustanowić odpowiednie zasady, w szczególności dotyczące możliwości proporcjonalnego deklарowania tych samych kosztów lub wydatków w ramach Programu i innego programu unijnego.

- (62) W celu dostosowania, w razie potrzeby, do zmian w odnośnych dziedzinach i w celu zapewnienia skutecznej oceny postępów w realizacji celów Programu należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE w celu wprowadzenia zmian w załączniku I do niniejszego rozporządzenia poprzez dodanie opisu akcji w ramach Programu oraz w celu wprowadzenia zmian w załączniku II do niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do wskaźników wykonania Programu, oraz w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o uregulowania dotyczące monitorowania i ewaluacji. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (63) Należy zapewnić prawidłowe zamknięcie programu na lata 2014-2020, w szczególności w odniesieniu do kontynuowania wieloletnich ustaleń w zakresie zarządzania nim, takich jak finansowanie pomocy technicznej i administracyjnej. Od dnia 1 stycznia 2021 r. pomoc techniczna i administracyjna powinna zapewnić, w stosownych przypadkach, zarządzanie akcjami, które nie zostały zakończone w ramach programu na lata 2014-2020 do dnia 31 grudnia 2020 r.

- (64) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i jest zgodne z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”). W szczególności, celem niniejszego rozporządzenia jest zapewnienie pełnego przestrzegania prawa do równości kobiet i mężczyzn oraz prawa do niedyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, a także wspieranie stosowania art. 21 i 23 Karty. Zgodnie z art. 13 Karty należy również zapewnić poszanowanie wolności akademickiej przez państwa otrzymujące środki w ramach Programu.
- (65) Do niniejszego rozporządzenia zastosowanie mają horyzontalne zasady finansowe przyjęte przez Parlament Europejski i Radę na podstawie art. 322 TFUE. Zasady te zostały ustanowione w rozporządzeniu finansowym i określają w szczególności procedurę uchwalania i wykonywania budżetu w drodze dotacji, zamówień, nagród i wykonania pośredniego oraz przewidują kontrolę odpowiedzialności podmiotów upoważnionych do działań finansowych. W przypadku gdy wkład Unii przyjmuje formę płatności ryczałtowych, finansowania według kosztów jednostkowych lub stawek zryczałtowanych, poziomy wsparcia finansowego powinny być regularnie poddawane przeglądowi i w razie potrzeby dostosowywane zgodnie z rozporządzeniem finansowym, z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, wysokości kosztów życia i utrzymania w państwie przyjmującym oraz kosztów podróży. Zasady przyjęte na podstawie art. 322 TFUE obejmują również ogólny system warunkowości służący ochronie budżetu Unii.

- (66) Zgodnie z art. 193 ust. 2 rozporządzenia finansowego dotacji można udzielić na akcję, która już się rozpoczęła, pod warunkiem że wnioskodawca może wykazać potrzebę rozpoczęcia akcji przed podpisaniem umowy o udzielenie dotacji. Jednakże, poza należycie uzasadnionymi wyjątkowymi przypadkami, koszty poniesione przed dniem złożenia wniosku o udzielenie dotacji nie kwalifikują się do finansowania unijnego. Zgodnie z art. 193 ust. 4 wspomnianego rozporządzenia w przypadku dotacji na działalność koszty poniesione przed dniem złożenia wniosku o udzielenie dotacji także nie kwalifikują się do finansowania unijnego, a umowę o udzielenie dotacji podpisuje się w takim przypadku w terminie czterech miesięcy od rozpoczęcia roku budżetowego beneficjenta. Aby uniknąć zakłóceń w zakresie unijnego wsparcia, które mogłyby zaszkodzić interesom Unii, należy przewidzieć możliwość, by w decyzji w sprawie finansowania – w ograniczonym czasie na początku wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 i wyłącznie w należycie uzasadnionych przypadkach – dopuścić kwalifikowalność działań i kosztów od dnia 1 stycznia 2021 r., nawet jeżeli działania te zostały zrealizowane, a koszty te – poniesione przed złożeniem wniosku o udzielenie dotacji.

- (67) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na transnarodowy charakter Programu, duże rozmiary i szeroki zasięg geograficzny finansowanych działań w zakresie mobilności edukacyjnej i współpracy, jego wpływ na dostęp do mobilności edukacyjnej i szerzej ujmując – na integrację europejską oraz wzmocniony wymiar międzynarodowy Programu możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (68) Należy zatem uchylić rozporządzenie (UE) nr 1288/2013 ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2021 r.
- (69) W celu zapewnienia ciągłości udzielania wsparcia w odnośnej dziedzinie polityki i w celu umożliwienia rozpoczęcia wdrażania wraz z rozpoczęciem obowiązywania wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie w trybie pilnym i być stosowane z mocą wsteczną od dnia 1 stycznia 2021 r.,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia program „Erasmus+” – program działań Unii w dziedzinie kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu (zwany dalej „Programem”) – na okres obowiązywania wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027.

Określa ono cele Programu, budżet na okres od 2021 r. do 2027 r., formy finansowania unijnego oraz zasady dotyczące przyznawania takiego finansowania.

Artykuł 2

Definicje

Na potrzeby niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „uczenie się przez całe życie” oznacza wszystkie formy uczenia się, bez względu na to, czy ma ono charakter formalny, pozaformalny czy nieformalny, odbywającego się na wszystkich etapach życia, którego wynikiem jest rozwój lub aktualizacja wiedzy, umiejętności, kompetencji i postaw lub uczestnictwo w życiu społecznym w perspektywie osobistej, obywatelskiej, kulturowej, społecznej lub zawodowej, w tym korzystanie z usług poradnictwa i doradztwa; obejmuje wczesną edukację i opiekę nad dzieckiem, kształcenie ogólne, kształcenie i szkolenie zawodowe, kształcenie na poziomie wyższym, edukację dorosłych, pracę z młodzieżą i inne formy uczenia się poza formalnym kształceniem i szkoleniem oraz co do zasady promuje współpracę międzysektorową i elastyczne ścieżki uczenia się;

- 2) „mobilność edukacyjna” oznacza fizyczne przeniesienie się do państwa innego niż państwo zamieszkania w celu podjęcia nauki, szkolenia lub uczenia się pozaformalnego lub nieformalnego;
- 3) „wirtualne uczenie się” oznacza nabywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji poprzez korzystanie z narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnych umożliwiających uczestnikom zdobywanie wartościowych transnarodowych lub międzynarodowych doświadczeń edukacyjnych;
- 4) „uczenie się pozaformalne” oznacza uczenie się, które odbywa się poza formalnym kształceniem i szkoleniem, jest realizowane poprzez zaplanowane działania (pod względem celów i czasu uczenia się) i przewiduje pewną formę wsparcia w uczeniu się;
- 5) „uczenie się nieformalne” oznacza uczenie się wynikające z codziennych działań i doświadczeń, które nie jest zorganizowane ani ustrukturyzowane pod względem celów, czasu ani wsparcia w uczeniu się. Z perspektywy uczącego się może być ono niezamierzone;
- 6) „osoby młode” oznaczają osoby w wieku od 13 do 30 lat;
- 7) „sport powszechny” oznacza aktywność fizyczną uprawianą regularnie w czasie wolnym w sposób nieprofesjonalny przez osoby z wszystkich grup wiekowych w celach zdrowotnych, edukacyjnych lub społecznych;
- 8) „student” oznacza osobę odbywającą studia w instytucji szkolnictwa wyższego, w tym w ramach cyklu krótkiego, licencjackiego, magisterskiego, doktoranckiego lub na poziomie równoważnym lub osobę, która niedawno została absolwentem takiej instytucji;

- 9) „kadra” oznacza osoby, które zawodowo lub na zasadzie wolontariatu zajmują się kształceniem, szkoleniem lub uczeniem pozaformalnym na jakimkolwiek poziomie, i obejmuje wykładowców, nauczycieli, w tym nauczycieli wychowania przedszkolnego, trenerów, kadre kierowniczą szkół, osoby pracujące z młodzieżą, personel sportowy, kadre wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, kadre niepedagogiczną oraz inne osoby regularnie zaangażowane w promowanie uczenia się;
- 10) „personel sportowy” oznacza osoby zaangażowane w trenowanie, szkolenie i zarządzanie w odniesieniu do drużyny sportowej lub indywidualnych sportowców, za wynagrodzeniem lub na zasadzie wolontariatu;
- 11) „osoba ucząca się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego” oznacza osobę przyjętą w celu kształcenia się w ramach programu kształcenia i szkolenia zawodowego, także ustawicznego, na jakimkolwiek poziomie od poziomu ponadpodstawowego do poziomu policealnego lub osobę, która niedawno ukończyła taki program lub uzyskała kwalifikację w ramach takiego programu;
- 12) „uczeń” oznacza osobę przyjętą w celu pobierania nauki do instytucji zapewniającej kształcenie ogólne na jakimkolwiek poziomie od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem do szkoły średniej II stopnia lub osobę uczącą się poza strukturami instytucjonalnymi uznaną przez właściwe organy za kwalifikującą się do uczestnictwa w Programie na ich odpowiednich terytoriach;
- 13) „edukacja dorosłych” oznacza formę kształcenia pozazawodowego osób dorosłych po zakończeniu kształcenia formalnego, bez względu na to, czy ma charakter formalny, pozaformalny czy nieformalny;
- 14) „państwo trzecie” oznacza państwo niebędące państwem członkowskim;
- 15) „partnerstwo” oznacza umowę między grupą instytucji lub organizacji w celu przeprowadzenia wspólnych działań i projektów;

- 16) „wspólne studia magisterskie Erasmus Mundus” oznaczają zintegrowany program studiów oferowany przez co najmniej dwie instytucje szkolnictwa wyższego, który kończy się jednym dyplomem lub wieloma dyplomami wydawanymi i podpisywanymi łącznie przez wszystkie uczestniczące w nim instytucje oraz oficjalnie uznawanymi w państwach, w których instytucje te mają siedziby;
- 17) „międzynarodowy” odnosi się do akcji, w którą zaangażowane jest co najmniej jedno państwo trzecie niestowarzyszone z Programem;
- 18) „współpraca wirtualna” oznacza formę współpracy z wykorzystaniem narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnych służącą ułatwieniu i wspieraniu realizacji wszelkich odpowiednich akcji Programu;
- 19) „instytucja szkolnictwa wyższego” oznacza instytucję, która zgodnie z prawem krajowym lub praktyką krajową przyznaje uznawane dyplomy lub inne uznawane kwalifikacje na poziomie szkolnictwa wyższego, niezależnie od nazwy takiej instytucji, lub porównywalną instytucję na poziomie wyższym, którą władze krajowe uznają za kwalifikującą się do uczestnictwa w Programie na ich odpowiednich terytoriach;
- 20) „transnarodowy” odnosi się do akcji, w którą zaangażowane są co najmniej dwa państwa będące państwami członkowskimi albo państwami trzecimi stowarzyszonymi z Programem;
- 21) „działanie wspierające uczestnictwo młodzieży” oznacza działanie prowadzone przez nieformalne grupy osób młodych lub organizacje młodzieżowe poza formalnym kształceniem i szkoleniem i charakteryzujące się podejściem opartym na uczeniu się pozaformalnym lub nieformalnym;

- 22) „osoba pracująca z młodzieżą” oznacza osobę, która zawodowo lub na zasadzie wolontariatu jest zaangażowana w uczenie się pozaformalne i wspiera osoby młode w ich osobistym rozwoju społeczno-edukacyjnym oraz doskonaleniu zawodowym i w rozwoju ich kompetencji; definicja ta obejmuje osoby, które planują działania dotyczące młodzieży, kierują nimi, koordynują je i wdrażają;
- 23) „unijny dialog młodzieżowy” oznacza dialog między osobami młodymi, organizacjami młodzieżowymi, osobami kształtującymi politykę i decydentami, z udziałem ekspertów, badaczy i innych odpowiednich podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, stosownie do potrzeb; służy on jako forum ciągłej wspólnej refleksji i konsultacji na temat priorytetów i wszystkich obszarów mających znaczenie dla osób młodych;
- 24) „podmiot prawny” oznacza osobę fizyczną lub osobę prawną utworzoną i uznaną za taką na mocy prawa krajowego, unijnego lub międzynarodowego, która posiada osobowość prawną i która – działając we własnym imieniu – może wykonywać prawa i podlegać obowiązkom, lub podmiot nieposiadający osobowości prawnej, o którym mowa w art. 197 ust. 2 lit. c) rozporządzenia finansowego;
- 25) „osoby o mniejszych szansach” oznaczają osoby, które z przyczyn ekonomicznych, społecznych, kulturowych, geograficznych lub zdrowotnych, ze względu na pochodzenie ze środowiska migracyjnego lub z powodów takich jak niepełnosprawność i trudności w nauce lub z innych powodów, w tym z powodów mogących prowadzić do dyskryminacji wymienionych w art. 21 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, zmagają się z trudnościami stojącymi na przeszkodzie w skutecznym dostępie do możliwości oferowanych w ramach Programu;

- 26) „władza krajowa” oznacza organ lub organy odpowiedzialne na szczeblu krajowym za monitorowanie i nadzorowanie zarządzania Programem w państwie członkowskim lub w państwie trzecim stowarzyszonym z Programem;
- 27) „agencja narodowa” oznacza podmiot lub podmioty, które są odpowiedzialne za zarządzanie realizacją Programu na szczeblu krajowym w państwie członkowskim lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem;
- 28) „nowa organizacja” oznacza organizację lub instytucję, która wcześniej nie otrzymała wsparcia dla danego typu akcji wspieranego przez Program lub program na lata 2014-2020, ani jako koordynator, ani jako partner.

Artykuł 3

Cele Programu

1. Ogólnym celem Programu jest wspieranie – w ramach uczenia się przez całe życie – rozwoju edukacyjnego, zawodowego i osobistego w obszarze kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu, w Europie i poza nią, a tym samym przyczynianie się do zrównoważonego wzrostu gospodarczego, do tworzenia miejsc pracy dobrej jakości i do spójności społecznej, do stymulowania innowacji, a także do wzmacniania tożsamości europejskiej i aktywności obywatelskiej. Program jest kluczowym instrumentem służącym budowie europejskiego obszaru edukacji, wspieraniu realizacji europejskiej współpracy strategicznej w dziedzinie kształcenia i szkolenia, wraz z programami sektorowymi będącymi jej podstawą, zacieśnianiu współpracy w zakresie polityki młodzieżowej w ramach strategii Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 oraz rozwojowi europejskiego wymiaru sportu.

2. Program promuje następujące cele szczegółowe:
  - a) mobilność edukacyjną osób i grup oraz współpracę, jakość, włączenie i sprawiedliwość, doskonałość, kreatywność i innowacyjność na szczeblu organizacji i polityk w dziedzinie kształcenia i szkolenia;
  - b) mobilność edukacyjną w zakresie uczenia się pozaformalnego i nieformalnego oraz aktywne uczestnictwo osób młodych oraz współpracę, jakość, włączenie, kreatywność i innowacyjność na szczeblu organizacji i polityk w dziedzinie młodzieży;
  - c) mobilność edukacyjną personelu sportowego oraz współpracę, jakość, włączenie, kreatywność i innowacyjność na szczeblu organizacji sportowych i polityk w dziedzinie sportu.

3. Cele Programu są realizowane za pomocą trzech następujących akcji kluczowych, które mają głównie transnarodowy lub międzynarodowy charakter:
  - a) mobilność edukacyjna („akcja kluczowa 1”);
  - b) współpraca organizacji i instytucji („akcja kluczowa 2”); oraz
  - c) wspieranie rozwoju polityki i współpracy w zakresie polityki („akcja kluczowa 3”).

Cele Programu są również realizowane za pomocą akcji „Jean Monnet”, jak określono w art. 8.

Akcje wspierane w ramach Programu określono w rozdziale II (kształcenie i szkolenie), rozdziale III (młodzież) i rozdziale IV (sport). Opis tych akcji znajduje się w załączniku I. Komisja jest uprawniona, zgodnie z art. 33, do przyjmowania aktów delegowanych dotyczących zmiany tego załącznika poprzez rozszerzenie w razie potrzeby opisu akcji w celu dostosowania do zmian w odpowiednich dziedzinach.

Artykuł 4

Europejska wartość dodana

1. W ramach Programu wspierane są jedynie te akcje i działania, które mają potencjalną europejską wartość dodaną i które przyczyniają się do realizacji celów Programu określonych w art. 3.
2. Europejską wartość dodaną akcji i działań realizowanych w ramach Programu zapewnia się na przykład za sprawą ich:
  - a) transnarodowego charakteru, w szczególności w odniesieniu do mobilności edukacyjnej i współpracy ukierunkowanej na osiągnięcie trwałego wpływu systemowego;
  - b) komplementarności i synergii z innymi programami i politykami na szczeblu krajowym, unijnym i międzynarodowym;
  - c) wkładu w skuteczne wykorzystanie unijnych narzędzi przejrzystości i uznawalności.

ROZDZIAŁ II

KSZTAŁCENIE I SZKOLENIE

Artykuł 5

Akcja kluczowa 1

Mobilność edukacyjna

1. W dziedzinie kształcenia i szkolenia Program wspiera następujące akcje w ramach akcji kluczowej 1:
  - a) mobilność edukacyjną studentów i kadry instytucji szkolnictwa wyższego;
  - b) mobilność edukacyjną osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego i kadry kształcenia i szkolenia zawodowego;
  - c) mobilność edukacyjną uczniów i kadry szkolnej;
  - d) mobilność edukacyjną osób uczących się w ramach edukacji dorosłych i kadry edukacji dorosłych;

2. Mobilności edukacyjnej na mocy niniejszego artykułu mogą towarzyszyć wirtualne uczenie się i środki takie jak wsparcie językowe, wizyty przygotowawcze, szkolenie i współpraca wirtualna. W przypadku osób, które nie są w stanie uczestniczyć w mobilności edukacyjnej, można ją zastąpić wirtualnym uczeniem się.

Artykuł 6
Akcja kluczowa 2
Współpraca organizacji i instytucji

W dziedzinie kształcenia i szkolenia Program wspiera następujące akcje w ramach akcji kluczowej 2:

- a) partnerstwa na rzecz współpracy i wymianę praktyk, w tym partnerstwa na małą skalę wspierające szerszy i bardziej włączający dostęp do Programu;
- b) partnerstwa na rzecz doskonałości, w szczególności Uniwersytety Europejskie, platformy centrów doskonałości zawodowej i wspólne studia magisterskie Erasmus Mundus;
- c) partnerstwa na rzecz innowacji służące wzmocnieniu zdolności innowacyjnych Europy;
- d) przyjazne dla użytkownika platformy internetowe i narzędzia do współpracy wirtualnej, w tym usługi wspierające program eTwinning i ePlatformę na rzecz uczenia się dorosłych w Europie oraz narzędzia ułatwiające mobilność edukacyjną, w tym inicjatywa dotycząca europejskiej karty studenta.

Artykuł 7

Akcja kluczowa 3

Wspieranie rozwoju polityki i współpracy w zakresie polityki

W dziedzinie kształcenia i szkolenia Program wspiera następujące akcje w ramach akcji kluczowej 3:

- a) opracowywanie i wdrażanie programów w ramach ogólnych i sektorowych polityk Unii w obszarze kształcenia i szkolenia, w tym z pomocą sieci Eurydice lub działań innych odpowiednich organizacji oraz wspieranie procesu bolońskiego;
- b) unijne narzędzia i środki, które promują jakość, przejrzystość i uznawalność kompetencji, umiejętności i kwalifikacji¹;
- c) dialog i współpracę w zakresie polityki z odpowiednimi interesariuszami, w tym sieciami obejmującymi całą Unię oraz europejskimi i międzynarodowymi organizacjami działającymi w dziedzinie kształcenia i szkolenia;
- d) środki przyczyniające się do jakościowej i włączającej realizacji Programu;

---

¹ W szczególności: wspólne ramy zapewniania lepszych usług w dziedzinie umiejętności i kwalifikacji (Europass); europejskie ramy kwalifikacji (ERK); europejskie ramy odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym (EQAVET); europejski system transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET); europejski system transferu i akumulacji punktów (ECTS); europejski rejestr agencji ds. zapewniania jakości (EQAR); Europejskie Stowarzyszenie na rzecz Zapewnienia Jakości w Szkolnictwie Wyższym (ENQA); europejską sieć ośrodków informacji w regionie europejskim i sieć krajowych ośrodków ds. uznawalności akademickiej i informacji w Unii Europejskiej; oraz sieć Euroguidance.

- e) współpracę z innymi instrumentami Unii i wspieranie innych obszarów polityki unijnej;
- f) działania na rzecz rozpowszechniania i podnoszenia świadomości dotyczącej wyników i priorytetów polityki europejskiej oraz Programu.

Artykuł 8

Akcje „Jean Monnet”

Program wspiera nauczanie, uczenie się, badania i debaty na temat integracji europejskiej, w tym przyszłych wyzwań i szans dla Unii, za pomocą następujących akcji:

- a) akcja „Jean Monnet” w dziedzinie szkolnictwa wyższego;
- b) akcja „Jean Monnet” w innych dziedzinach kształcenia i szkolenia;
- c) wspieranie następujących instytucji realizujących cel o znaczeniu ogólnoeuropejskim: Europejskiego Instytutu Uniwersyteckiego we Florencji i działającej w jego ramach Szkoły Rządzenia Transnarodowego; Kolegium Europejskiego (w Brugii i w Natolinie); Europejskiego Instytutu Administracji Publicznej w Maastricht; Akademii Prawa Europejskiego w Trewirze; Europejskiej Agencji ds. Specjalnych Potrzeb i Edukacji Włączającej w Odense oraz Międzynarodowego Centrum Kształcenia Europejskiego w Nicei.

ROZDZIAŁ III

MŁODZIEŻ

Artykuł 9

Akcja kluczowa 1

Mobilność edukacyjna

1. W dziedzinie młodzieży Program wspiera następujące akcje w ramach akcji kluczowej 1:
  - a) mobilność edukacyjną osób młodych;
  - b) działania wspierające uczestnictwo młodzieży;
  - c) działania w ramach DiscoverEU;
  - d) mobilność edukacyjną osób pracujących z młodzieżą.

2. Akcjom na mocy ust. 1 mogą towarzyszyć wirtualne uczenie się i środki takie jak wsparcie językowe, wizyty przygotowawcze, szkolenie i współpraca wirtualna. W przypadku osób, które nie są w stanie uczestniczyć w mobilności edukacyjnej, można ją zastąpić wirtualnym uczeniem się.

Artykuł 10

Akcja kluczowa 2

Współpraca organizacji i instytucji

W dziedzinie młodzieży Program wspiera następujące akcje w ramach akcji kluczowej 2:

- a) partnerstwa na rzecz współpracy i wymiany praktyk, w tym partnerstwa na małą skalę wspierające szerszy i bardziej włączający dostęp do Programu;
- b) partnerstwa na rzecz innowacji służące wzmocnieniu zdolności innowacyjnych Europy;
- c) przyjazne dla użytkownika platformy internetowe i narzędzia do współpracy wirtualnej.

Artykuł 11

Akcja kluczowa 3

Wspieranie rozwoju polityki i współpracy w zakresie polityki

W dziedzinie młodzieży Program wspiera następujące akcje w ramach akcji kluczowej 3:

- a) opracowywanie i wdrażanie programu unijnej polityki młodzieżowej, w stosownych przypadkach z pomocą serwisu internetowego Youth Wiki;
- b) unijne narzędzia i środki, które promują jakość, przejrzystość i uznawalność kompetencji i umiejętności, w szczególności za pomocą instrumentu Youthpass;

- c) dialog i współpracę w zakresie polityki z odpowiednimi interesariuszami, w tym sieciami obejmującymi całą Unię oraz europejskimi i międzynarodowymi organizacjami działającymi na rzecz młodzieży, unijny dialog młodzieżowy oraz wsparcie na rzecz Europejskiego Forum Młodzieży;
- d) środki przyczyniające się do jakościowej i włączającej realizacji Programu, w tym wsparcie na rzecz sieci Eurodesk;
- e) współpracę z innymi instrumentami Unii i wspieranie innych obszarów polityki unijnej;
- f) działania na rzecz rozpowszechniania i podnoszenia świadomości dotyczącej wyników i priorytetów polityki europejskiej oraz Programu.

ROZDZIAŁ IV

SPORT

Artykuł 12

Akcja kluczowa 1

Mobilność edukacyjna

1. W dziedzinie sportu Program wspiera mobilność personelu sportowego w ramach akcji kluczowej 1.
2. Mobilności edukacyjnej na mocy niniejszego artykułu mogą towarzyszyć wirtualne uczenie się i środki takie jak wsparcie językowe, wizyty przygotowawcze, szkolenie i współpraca wirtualna. W przypadku osób, które nie są w stanie uczestniczyć w mobilności edukacyjnej, można ją zastąpić wirtualnym uczeniem się.

Artykuł 13

Akcja kluczowa 2

Współpraca organizacji i instytucji

W dziedzinie sportu Program wspiera następujące akcje w ramach akcji kluczowej 2:

- a) partnerstwa na rzecz współpracy i wymiany praktyk, w tym partnerstwa na małą skalę wspierające szerszy i bardziej włączający dostęp do Programu;
- b) niekomercyjne imprezy sportowe mające na celu dalsze rozwijanie europejskiego wymiaru sportu i promowanie kwestii istotnych dla sportu powszechnego.

Artykuł 14

Akcja kluczowa 3

Wspieranie rozwoju polityki i współpracy w zakresie polityki

W dziedzinie sportu Program wspiera następujące akcje w ramach akcji kluczowej 3:

- a) opracowywanie i wdrażanie programu unijnej polityki dotyczącej sportu i aktywności fizycznej;
- b) dialog i współpracę w zakresie polityki z odpowiednimi interesariuszami, w tym europejskimi i międzynarodowymi organizacjami działającymi w dziedzinie sportu;

- c) środki przyczyniające się do jakościowej i włączającej realizacji Programu;
- d) współpracę z innymi instrumentami Unii i wspieranie innych obszarów polityki unijnej;
- e) działania na rzecz rozpowszechniania i podnoszenia świadomości dotyczącej wyników i priorytetów polityki europejskiej oraz Programu.

ROZDZIAŁ V

WŁĄCZENIE

Artykuł 15

Strategia na rzecz włączenia

Komisja do dnia ... [Dz.U.: sześć miesięcy po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia] opracuje ramy środków na rzecz włączenia, by zwiększyć wskaźniki uczestnictwa osób o mniejszych szansach, a także wskazówki dotyczące wdrażania takich środków. Wskazówki te należy, w razie potrzeby, aktualizować w czasie trwania Programu. W oparciu o ramy środków na rzecz włączenia i ze szczególnym uwzględnieniem specyficznych wyzwań dotyczących dostępu do Programu w kontekstach krajowych opracowuje się plany działania na rzecz włączenia, które stanowią integralną część programów pracy agencji narodowych. Komisja regularnie monitoruje realizację tych planów działania na rzecz włączenia.

Artykuł 16

Środki wsparcia finansowego na rzecz włączenia

1. W stosownych przypadkach Komisja zapewnia wprowadzenie środków wsparcia finansowego, w tym płatności zaliczkowych, by ułatwić uczestnictwo osobom o mniejszych szansach, zwłaszcza tym, których uczestnictwo jest utrudnione z przyczyn finansowych. Poziom wsparcia opiera się na obiektywnych kryteriach.
2. Aby poprawić dostęp do Programu dla osób o mniejszych szansach i zapewnić sprawną realizację Programu, Komisja, w stosownych przypadkach, dostosowuje dotacje na wsparcie mobilności edukacyjnej w ramach Programu lub upoważnia do takiego dostosowania agencje narodowe.
3. Koszty środków ułatwiających lub wspierających włączenie nie mogą stanowić uzasadnienia dla odrzucenia wniosku w ramach Programu.

ROZDZIAŁ VI

PRZEPISY FINANSOWE

Artykuł 17

Budżet

1. Pula środków finansowych na realizację Programu na okres od 2021 r. do 2027 r. wynosi 24 574 000 000 EUR w cenach bieżących.

2. W wyniku dostosowania dotyczącego poszczególnych programów przewidzianego w art. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093 kwotę określoną w ust. 1 niniejszego artykułu zwiększa się o dodatkową alokację wynoszącą 1 700 000 000 EUR w cenach stałych z 2018 r., jak określono w załączniku II do tego rozporządzenia.
3. Orientacyjny podział kwoty określonej w ust. 1 jest następujący:
  - a) 20 396 420 000 EUR, co stanowi 83 % kwoty określonej w ust. 1 niniejszego artykułu, przydziela się na akcje w dziedzinie kształcenia i szkolenia, o których mowa w art. 5-8, w następujący sposób:
    - (i) co najmniej 7 057 161 320 EUR, co stanowi 34,6 % łącznej kwoty określonej w lit. a) niniejszego ustępu, na akcje, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. a), i na akcje, o których mowa w art. 6 lit. a), realizowane w dziedzinie szkolnictwa wyższego;
    - (ii) co najmniej 4 385 230 300 EUR, co stanowi 21,5 % łącznej kwoty określonej w lit. a) niniejszego ustępu, na akcje, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. b), i na akcje, o których mowa w art. 6 lit. a), realizowane w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego;
    - (iii) co najmniej 3 100 255 840 EUR, co stanowi 15,2 % łącznej kwoty określonej w lit. a) niniejszego ustępu, na akcje, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. c), i na akcje, o których mowa w art. 6 lit. a), realizowane w dziedzinie edukacji szkolnej;

- (iv) co najmniej 1 182 992 360 EUR, co stanowi 5,8 % łącznej kwoty określonej w lit. a) niniejszego ustępu, na akcje, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. d), i na akcje, o których mowa w art. 6 lit. a) , realizowane w dziedzinie edukacji dorosłych;
- (v) co najmniej 367 135 560 EUR, co stanowi 1,8 % łącznej kwoty określonej w lit. a) niniejszego ustępu, przydziela się na akcje „Jean Monnet”, o których mowa w art. 8;
- (vi) co najmniej 3 467 391 400 EUR, co stanowi 17 % łącznej kwoty określonej w lit. a) niniejszego ustępu, na akcje zarządzane głównie bezpośrednio i na działania horyzontalne, o których mowa w art. 5 ust. 2, art. 6 lit. b), c) i d) i art. 7;
- (vii) 836 253 220 EUR, co stanowi 4,1 % łącznej kwoty określonej w lit. a) niniejszego ustępu, na margines elastyczności, który można wykorzystać na wsparcie którejkolwiek z akcji, o których mowa w rozdziale II;
- b) 2 531 122 000 EUR, co stanowi 10,3 % kwoty określonej w ust. 1 niniejszego artykułu, przydziela się na akcje w dziedzinie młodzieży, o których mowa w art. 9, 10 i 11;
- c) 466 906 000 EUR, co stanowi 1,9 % kwoty określonej w ust. 1 niniejszego artykułu, przydziela się na akcje w dziedzinie sportu, o których mowa w art. 12, 13 i 14; oraz
- d) co najmniej 810 942 000 EUR, co stanowi 3,3 % kwoty określonej w ust. 1 niniejszego artykułu, przydziela się na wkład w koszty operacyjne agencji narodowych;

- e) co najmniej 368 610 000 EUR, co stanowi 1,5 % kwoty określonej w ust. 1 niniejszego artykułu, przydziela się na wsparcie Programu.
4. Dodatkową alokację określoną w ust. 2 wykonuje się proporcjonalnie według orientacyjnego podziału określonego w ust. 3.
5. Oprócz kwot określonych w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu oraz w celu promowania międzynarodowego wymiaru Programu udostępnia się dodatkowy wkład finansowy na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej - Globalny wymiar Europy - a także zmieniającego i uchylającego decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 466/2014/UE oraz uchylającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1601 i rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009 oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III), aby wspierać akcje realizowane i zarządzane zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. Wkład ten jest finansowany zgodnie z rozporządzeniami ustanawiającymi te instrumenty.

6. Środki, które mają być zarządzane przez agencje narodowe, są przydzielane na podstawie liczby ludności i wysokości kosztów życia w danym państwie członkowskim, odległości pomiędzy stolicami państw członkowskich i wykonania. Komisja szczegółowo określi te kryteria i leżące u ich podstaw formuły w programach prac, o których mowa w art. 22. Formuły te należy określić w taki sposób, by w jak największym stopniu unikać znacznych obniżek w rocznym budżecie przyznawanym z roku na rok państwom członkowskim oraz minimalizować nadmierne zakłócenia równowagi w zakresie wysokości przyznanych środków. Środki przydziela się na podstawie wykonania w celu promowania efektywnego i skutecznego wykorzystania zasobów. Kryteria stosowane do pomiaru wykonania oparte są na najnowszych dostępnych danych.
7. Kwoty określone w ust. 1 i 2 mogą być wykorzystane na pomoc techniczną i administracyjną na potrzeby realizacji Programu, taką jak działania przygotowawcze, monitorowanie, kontrola, audyt i ewaluacja, w tym na instytucjonalne systemy informatyczne.

8. Zasoby przydzielone państwom członkowskim w ramach zarządzania dzielonego mogą, na wniosek danego państwa członkowskiego, zostać przesunięte do Programu, z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 26 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury oraz przepisów finansowych na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i instrumentu wsparcia finansowego na rzecz zarządzania granicami i wiz (zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów na lata 2021-2027”). Komisja wykonuje te zasoby bezpośrednio zgodnie z art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia finansowego lub pośrednio zgodnie z lit. c) tego akapitu. Zasoby te wykorzystuje się na rzecz danego państwa członkowskiego.

Artykuł 18

Formy finansowania unijnego i metody wykonywania

1. Program jest realizowany, w jednolity sposób, według metody zarządzania bezpośredniego zgodnie z art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia finansowego lub na podstawie metody zarządzania pośredniego z podmiotami, o których mowa w art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) rozporządzenia finansowego.
2. Program może zapewniać finansowanie w dowolnej formie przewidzianej w rozporządzeniu finansowym, w szczególności w postaci dotacji, nagród i zamówień.

3. Z wkładów na mechanizm wzajemnego ubezpieczenia można pokryć ryzyko związane z odzyskiwaniem środków należnych od odbiorców i wkłady te uznaje się za wystarczającą gwarancję w ramach rozporządzenia finansowego. Zastosowanie ma art. 37 ust. 7 rozporządzenia (UE) 2021/...⁺.

ROZDZIAŁ VII

UCZESTNICTWO W PROGRAMIE

Artykuł 19

Państwa trzecie stowarzyszone z Programem

1. W Programie mogą uczestniczyć następujące państwa trzecie:
- a) członkowie Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu, którzy są członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego, zgodnie z warunkami ustanowionymi w Porozumieniu o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
  - b) państwa przystępujące, państwa kandydujące i potencjalni kandydaci, zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami uczestnictwa tych państw w programach Unii, ustanowionymi w odpowiednich umowach ramowych i decyzjach rad stowarzyszenia lub w podobnych porozumieniach oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami ustanowionymi w porozumieniach między Unią a tymi państwami;

⁺ Dz.U.: proszę wstawić w tekście numer rozporządzenia zawartego w dokumencie st7064/20 (2018/0224(COD)).

- c) państwa objęte europejską polityką sąsiedztwa, zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami uczestnictwa tych państw w programach Unii, ustanowionymi w odpowiednich umowach ramowych i decyzjach rad stowarzyszenia lub w podobnych porozumieniach oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami ustanowionymi w porozumieniach między Unią a tymi państwami;
- d) inne państwa trzecie, zgodnie z warunkami określonymi w szczegółowej umowie obejmującej uczestnictwo tego państwa trzeciego w programie unijnym, pod warunkiem że umowa ta:
  - (i) zapewnia sprawiedliwą równowagę w odniesieniu do wkładów i korzyści państwa trzeciego uczestniczącego w programach unijnych;
  - (ii) określa warunki uczestnictwa w programach, w tym sposób obliczania wkładów finansowych do poszczególnych programów i związanych z nimi kosztów administracyjnych;
  - (iii) nie przyznaje państwu trzeciemu uprawnień decyzyjnych w odniesieniu do programu unijnego;
  - (iv) gwarantuje prawa Unii do zapewnienia należytego zarządzania finansami i ochrony jej interesów finansowych.

Wkłady, o których mowa w akapicie pierwszym lit. d) ppkt (ii), stanowią dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia finansowego.

2. Państwa wymienione w ust. 1 mogą uczestniczyć wyłącznie w całości Programu i pod warunkiem, że wypełniają wszystkie obowiązki, które niniejsze rozporządzenie nakłada na państwa członkowskie.

Artykuł 20

Państwa trzecie niestowarzyszone z Programem

W należycie uzasadnionych przypadkach leżących w interesie Unii w akcjach Programu, o których mowa w art. 5–7, art. 8 lit. a) i b) oraz art. 9–14, mogą także uczestniczyć podmioty prawne z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem.

Artykuł 21

Zasady mające zastosowanie do zarządzania bezpośredniego i pośredniego

1. W Programie uczestniczyć mogą publiczne i prywatne podmioty prawne działające w dziedzinie kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu.
2. W przypadku procedury selekcji zarówno w ramach zarządzania bezpośredniego, jak i zarządzania pośredniego członkami komisji oceniającej, przewidzianej w art. 150 ust. 3 akapit trzeci rozporządzenia finansowego, mogą być eksperci zewnętrzni.
3. Publiczne podmioty prawne oraz instytucje i organizacje prowadzące działalność w dziedzinie kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu, których roczny dochód w ciągu ostatnich dwóch lat w ponad 50 % pochodził ze środków publicznych, uznaje się za posiadające niezbędną zdolność finansową, zawodową i administracyjną do prowadzenia działań w ramach Programu. Nie wymaga się od nich przedstawienia dalszych dokumentów w celu wykazania tej zdolności.

4. Komisja może ogłaszać zaproszenia do składania wniosków wspólnie z państwami trzecimi niestowarzyszonymi z Programem lub ich organizacjami i agencjami w celu finansowania projektów w oparciu o współfinansowanie. Projekty te mogą być oceniane i wybierane poprzez wspólne procedury oceny i wyboru, które zostaną uzgodnione przez zaangażowane organizacje lub agencje finansujące, zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu finansowym.

ROZDZIAŁ VIII

PROGRAMOWANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA

Artykuł 22

Program prac

Program jest realizowany poprzez programy prac, o których mowa w art. 110 rozporządzenia finansowego. W programach prac wskazane są kwoty przydzielone na każdą akcję oraz sposób alokacji między państwa członkowskie i państwa trzecie stowarzyszone z Programem środków na akcje, które mają być zarządzane przez agencję narodową. Komisja przyjmuje programy prac w drodze aktów wykonawczych. Akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 34.

Artykuł 23

Monitorowanie i sprawozdawczość

1. Wskaźniki, na potrzeby sprawozdawczości dotyczącej postępów Programu w realizacji celów ogólnych i szczegółowych określonych w art. 3 zawarto w załączniku II.
2. Aby zapewnić skuteczną ocenę postępów w realizacji celów Programu, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 33 w celu wprowadzenia zmian w załączniku II w odniesieniu do wskaźników zgodnie z celami Programu, jeżeli uznaje się to za konieczne, a także w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o uregulowania dotyczące monitorowania i ewaluacji.
3. System sprawozdawczości dotyczącej wykonania zapewnia efektywne, skuteczne i terminowe gromadzenie danych na odpowiednim poziomie szczegółowości na potrzeby monitorowania realizacji i ewaluacji Programu.

W tym celu na beneficjentów środków unijnych i, w stosownych przypadkach, na państwa członkowskie nakłada się proporcjonalne wymogi dotyczące sprawozdawczości.

Artykuł 24

Ewaluacja

1. Ewaluacje przeprowadza się w terminie pozwalającym na uwzględnienie ich wyników w procesie decyzyjnym.

2. Gdy dostępne będą wystarczające informacje na temat realizacji Programu, jednak nie później niż do dnia 31 grudnia 2024 r., Komisja przeprowadzi ewaluację śródkresową Programu. Towarzyszyć jej będzie ewaluacja końcowa programu na lata 2014-2020, którą należy uwzględnić w ewaluacji śródkresowej. W ramach ewaluacji śródkresowej Programu ocenia się ogólną skuteczność i wykonanie Programu, w tym również w odniesieniu do nowych inicjatyw, oraz realizację środków na rzecz włączenia i uproszczenia.
3. Bez uszczerbku dla wymogów określonych w rozdziale X i obowiązków agencji narodowych określonych w art. 27, państwa członkowskie przedstawiają Komisji do dnia 31 maja 2024 r. sprawozdanie z realizacji Programu i jego wpływu na ich odpowiednich terytoriach.
4. W stosownych przypadkach i na podstawie ewaluacji śródkresowej Komisja przedstawia wniosek ustawodawczy w celu zmiany niniejszego rozporządzenia.
5. Po zakończeniu realizacji Programu, lecz nie później niż dnia 31 grudnia 2031 r., Komisja przeprowadza ewaluację końcową rezultatów i wpływu Programu.
6. Komisja przekazuje ewaluacje przeprowadzone na podstawie niniejszego artykułu, w tym ewaluację śródkresową, wraz z własnymi uwagami, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów.

ROZDZIAŁ IX

INFORMACJA, KOMUNIKACJA I ROZPOWSZECHNIANIE

Artykuł 25

Informacja, komunikacja i rozpowszechnianie

1. Agencje narodowe opracowują we współpracy z Komisją spójną strategię dotyczącą skutecznego informowania oraz rozpowszechniania i wykorzystywania wyników działań wspieranych w ramach akcji, którymi zarządzają w ramach Programu. Agencje narodowe wspomagają Komisję w wypełnianiu ogólnego zadania dotyczącego rozpowszechniania informacji na temat Programu, w tym informacji w odniesieniu do akcji i działań, którymi zarządza się na szczeblu krajowym i unijnym, oraz na temat rezultatów Programu. Agencje narodowe informują odpowiednie grupy docelowe o akcjach i działaniach podejmowanych w swoich odpowiednich państwach.
2. Odbiorcy środków unijnych podają informacje o pochodzeniu tych środków oraz zapewniają eksponowanie finansowania unijnego, w szczególności podczas promowania akcji i ich rezultatów, poprzez dostarczanie spójnych, skutecznych i proporcjonalnych ukierunkowanych informacji przeznaczonych dla różnych grup odbiorców, w tym dla mediów i opinii publicznej.
3. Podmioty prawne w sektorach objętych Programem stosują nazwę „Erasmus+” w celu komunikowania i rozpowszechniania informacji związanych z Programem.

4. Komisja prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne związane z Programem, akcjami podjętymi na podstawie Programu i uzyskanymi rezultatami. Komisja zapewnia, aby w stosownych przypadkach wyniki Programu były udostępniane publicznie i szeroko rozpowszechniane w celu promowania wymiany najlepszych praktyk między zainteresowanymi stronami i beneficjentami Programu.
5. Zasoby finansowe przydzielone na Program przyczyniają się również do komunikacji instytucjonalnej dotyczącej priorytetów politycznych Unii w zakresie, w jakim te priorytety są związane z celami określonymi w art. 3.

ROZDZIAŁ X

SYSTEM ZARZĄDZANIA I AUDYTU

Artykuł 26

Władza krajowa

1. Do dnia ... [Dz.U.: miesiąc po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia] państwa członkowskie powiadamiają Komisję, przekazując formalne powiadomienie za pośrednictwem swojego stałego przedstawicielstwa, o osobie lub osobach prawnie upoważnionych do działania w ich imieniu jako władza krajowa na potrzeby niniejszego rozporządzenia. W przypadku zmiany władzy krajowej w trakcie trwania Programu państwo członkowskie niezwłocznie powiadamia o tym Komisję zgodnie z tą samą procedurą.

2. Państwa członkowskie podejmują wszelkie niezbędne i odpowiednie środki w celu usunięcia barier prawnych i administracyjnych utrudniających prawidłowe funkcjonowanie Programu, w tym w miarę możliwości środki mające na celu rozwiązanie kwestii powodujących trudności w otrzymywaniu wiz lub dokumentów pobytowych.
3. Do dnia ... [Dz.U: trzy miesiące po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia] władza krajowa wyznacza agencję narodową na czas trwania Programu. Władza krajowa nie wyznacza ministerstwa jako agencji narodowej. Władza krajowa może wyznaczyć więcej niż jedną agencję narodową. W przypadku wyznaczenia więcej niż jednej agencji narodowej, państwa członkowskie wprowadzają odpowiedni mechanizm w celu skoordynowania zarządzania realizacją Programu na szczeblu krajowym, w szczególności z myślą o zapewnieniu spójnej i racjonalnej pod względem kosztów realizacji Programu oraz skutecznego kontaktu z Komisją w tym zakresie, a także aby ułatwić ewentualne przesunięcie środków między agencjami narodowymi, umożliwiając tym samym elastyczność i lepsze wykorzystywanie środków przydzielonych państwu członkowskiemu. Każde państwo członkowskie określa sposób organizacji stosunków między władzą krajową a agencją narodową, w tym takie zadania jak opracowywanie programu pracy agencji narodowej. Władza krajowa przedstawia Komisji odpowiednią ocenę zgodności *ex ante* dotyczącą spełnienia przez agencję narodową wymogów art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) ppkt (v) lub (vi) i art. 154 ust. 1-5 rozporządzenia finansowego, a także wymogów Unii w zakresie wewnętrznych standardów kontroli dotyczących agencji narodowych, jak również przestrzegania zasad zarządzania środkami Programu przeznaczonymi na dotacje.

4. Władza krajowa wyznacza niezależną instytucję audytową, o której mowa w art. 29.
5. Władza krajowa przeprowadza ocenę zgodności *ex ante* na podstawie własnych kontroli i audytów lub na podstawie kontroli i audytów przeprowadzonych przez niezależną instytucję audytową, o której mowa w art. 29. W przypadku gdy na potrzeby Programu wyznaczono tę samą agencję narodową, którą wyznaczono na potrzeby programu na lata 2014-2020, zakres oceny zgodności *ex ante* ogranicza się do wymogów, które są nowe i specyficzne dla Programu, chyba że uzasadnione jest odmienne podejście.
6. W przypadku odrzucenia przez Komisję wyznaczonej agencji narodowej na podstawie analizy oceny zgodności *ex ante* lub gdy agencja narodowa nie spełnia minimalnych wymogów określonych przez Komisję, władza krajowa zapewnia podjęcie niezbędnych działań naprawczych, aby agencja narodowa spełniła minimalne wymogi, lub wyznacza inny podmiot jako agencję narodową.
7. Władza krajowa monitoruje i nadzoruje zarządzanie Programem na szczeblu krajowym. W odpowiednim terminie przed podjęciem decyzji, która może mieć znaczący wpływ na zarządzanie Programem, w szczególności w odniesieniu do agencji narodowej, władza krajowa informuje o tym Komisję i konsultuje się z nią.
8. Władza krajowa zapewnia odpowiednie współfinansowanie działań agencji narodowej, aby zapewnić zgodność zarządzania Programem z mającymi zastosowanie przepisami Unii.

9. Na podstawie corocznej deklaracji zarządczej agencji narodowej, niezależnej opinii z audytu tej deklaracji i analizy Komisji dotyczącej zgodności i wykonania w odniesieniu do danej agencji narodowej władza krajowa przekazuje Komisji każdego roku informacje o swoich działaniach w zakresie monitorowania i nadzorowania Programu.
10. Władza krajowa odpowiada za właściwe zarządzanie unijnymi środkami przekazywanymi przez Komisję agencji narodowej w ramach Programu.
11. W przypadku nieprawidłowości, zaniedbania lub nadużycia finansowego ze strony agencji narodowej, poważnych braków lub gorszego od spodziewanego wykonania ze strony agencji narodowej, w przypadku gdy prowadzi to do roszczeń ze strony Komisji wobec agencji narodowej, władza krajowa zwraca Komisji środki, które nie zostały odzyskane.
12. W okolicznościach, o których mowa w ust. 11, władza krajowa może cofnąć mandat agencji narodowej – z własnej inicjatywy lub na wniosek Komisji. Jeżeli władza krajowa zamierza cofnąć ten mandat z innego uzasadnionego powodu, powiadamia Komisję o cofnięciu co najmniej sześć miesięcy przed przewidywaną datą zakończenia mandatu agencji narodowej. W takich przypadkach władza krajowa i Komisja formalnie uzgadniają szczegółowe i określone w czasie środki przejściowe.

13. W przypadku cofnięcia, o którym mowa w ust. 12, władza krajowa przeprowadza niezbędne kontrole unijnych środków powierzonych agencji narodowej, której mandat został cofnięty, oraz zapewnia przekazanie nowej agencji narodowej tych środków oraz wszystkich dokumentów i narzędzi zarządzania niezbędnymi do zarządzania Programem w niezakłócony sposób. Władza krajowa udziela agencji narodowej, której mandat został cofnięty, niezbędnego wsparcia finansowego, aby mogła ona dalej wykonywać swoje zobowiązania umowne względem beneficjentów Programu i Komisji do czasu przekazania tych zobowiązań nowej agencji narodowej.
14. Na wniosek Komisji władza krajowa wyznacza instytucje lub organizacje, lub rodzaje takich instytucji lub organizacji, które można uznać za kwalifikujące się do uczestnictwa w konkretnych akcjach Programu na ich odpowiednich terytoriach.

Artykuł 27

Agencja narodowa

1. Agencja narodowa:
- a) posiada osobowość prawną lub stanowi część podmiotu prawnego posiadającego osobowość prawną i podlega prawu danego państwa członkowskiego;
  - b) posiada odpowiednie zdolności w zakresie zarządzania, odpowiednią kadre i odpowiednią infrastrukturę, aby wypełniać swoje zadania w sposób zadowalający, zapewniając efektywne i skuteczne zarządzanie Programem oraz należyte zarządzanie środkami unijnymi;

- c) dysponuje środkami operacyjnymi i prawnymi umożliwiającymi stosowanie określonych na poziomie Unii przepisów administracyjnych, umownych i w zakresie zarządzania finansami;
  - d) oferuje odpowiednie gwarancje finansowe, najlepiej udzielone przez organ publiczny, odpowiadające wysokości środków unijnych, jakimi ma zarządzać.
2. Agencja narodowa jest odpowiedzialna za zarządzanie wszystkimi etapami realizacji projektu w przypadku akcji, którymi zarządza, jak określono w programach prac, o których mowa w art. 22 niniejszego rozporządzenia, zgodnie z art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) rozporządzenia finansowego.
  3. Agencja narodowa dysponuje niezbędną wiedzą fachową obejmującą wszystkie sektory Programu. W przypadku gdy w państwie członkowskim lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem istnieje więcej niż jedna agencja narodowa, te agencje narodowe wspólnie dysponują niezbędną wiedzą fachową obejmującą wszystkie sektory Programu.
  4. Agencja narodowa udziela dotacji beneficjentom w rozumieniu art. 2 pkt 5 rozporządzenia finansowego na podstawie umowy o udzielenie dotacji, zgodnie z postanowieniem Komisji w odniesieniu do danej akcji w ramach Programu.
  5. Agencja narodowa składa corocznie sprawozdania swojej władzy krajowej i Komisji zgodnie z art. 155 rozporządzenia finansowego. Agencja narodowa odpowiada za wprowadzanie w życie uwag Komisji sformułowanych po przeprowadzeniu analizy rocznej deklaracji zarządczej i opinii z niezależnego audytu tej deklaracji.

6. Agencja narodowa nie może zlecać osobie trzeciej powierzonego jej zadania związanego z Programem ani wykonania budżetu bez uprzedniej pisemnej zgody władzy krajowej i Komisji. Agencja narodowa ponosi wyłączną odpowiedzialność za zadania zlecone osobie trzeciej.
7. W przypadku cofnięcia mandatu agencji narodowej pozostaje ona prawnie odpowiedzialna za wykonywanie swoich zobowiązań umownych względem beneficjentów Programu oraz względem Komisji do czasu przekazania tych zobowiązań nowej agencji narodowej.
8. Agencja narodowa jest odpowiedzialna za zarządzanie umowami finansowymi związanymi z programem na lata 2014-2020, które nadal obowiązują na początku Programu, oraz za zakończenie tych umów.

Artykuł 28

Komisja Europejska

1. Na podstawie obowiązujących agencje narodowe wymogów dotyczących zgodności, o których mowa w art. 26 ust. 3, Komisja przeprowadza przegląd krajowych systemów zarządzania i kontroli, w szczególności w oparciu o ocenę zgodności *ex ante* dostarczoną jej przez władzę krajową, roczną deklarację zarządczą agencji narodowej oraz opinię niezależnej instytucji audytowej na temat tej deklaracji, z należyтым uwzględnieniem informacji przekazywanych corocznie przez władzę krajową na temat prowadzonych przez niego działań z zakresu monitorowania i nadzoru w związku z Programem.

2. W terminie dwóch miesięcy od daty otrzymania od władzy krajowej oceny zgodności *ex ante*, o której mowa w art. 26 ust. 3, Komisja zatwierdza, zatwierdza warunkowo lub odrzuca wyznaczenie agencji narodowej. Komisja nie zawiera stosunku umownego z agencją narodową do czasu zatwierdzenia oceny zgodności *ex ante*. W przypadku zatwierdzenia warunkowego Komisja może zastosować proporcjonalne środki ostrożności w odniesieniu do swojego stosunku umownego z agencją narodową.
3. Komisja co roku udostępnia agencji narodowej następujące środki Programu:
  - a) środki na dotacje w danym państwie członkowskim przeznaczone na akcje Programu, zarządzanie którymi zostało powierzone agencji narodowej;
  - b) wkład finansowy na wsparcie zadań agencji narodowej w zakresie zarządzania Programem w wysokości ustalonej na podstawie kwoty unijnych środków na dotacje, które zostały powierzone agencji narodowej;
  - c) w stosownych przypadkach dodatkowe środki na środki na podstawie art. 7 lit. d), art. 11 lit. d) i art. 14 lit. c).
4. Komisja określa wymogi dotyczące programu pracy agencji narodowej. Komisja nie udostępnia agencji narodowej środków Programu do czasu formalnego zatwierdzenia przez Komisję programu pracy agencji narodowej.

5. Po przeprowadzeniu oceny rocznej deklaracji zarządczej i opinii niezależnej instytucji audytowej na temat tej deklaracji Komisja przekazuje swoją opinię i uwagi w tej sprawie agencji narodowej i władzy krajowej.
6. W przypadku gdy Komisja nie może zatwierdzić rocznej deklaracji zarządczej agencji narodowej lub opinii niezależnej instytucji audytowej na temat tej deklaracji lub gdy agencja narodowa nie wprowadza w życie w sposób zadowalający uwag Komisji, Komisja może wdrożyć wszelkie środki ostrożności oraz środki naprawcze niezbędne do zabezpieczenia interesów finansowych Unii zgodnie z art. 131 rozporządzenia finansowego.
7. Komisja we współpracy z agencjami narodowymi zapewnia, by procedury ustanowione w celu realizacji Programu były spójne i proste, a informacje były wysokiej jakości. W tym zakresie organizuje się regularne spotkania z siecią agencji narodowych, aby zapewnić spójną realizację Programu we wszystkich państwach członkowskich i wszystkich państwach trzecich stowarzyszonych z Programem.
8. Komisja zapewnia, by systemy informatyczne niezbędne do realizacji celów Programu określonych w art. 3, zwłaszcza w ramach zarządzania pośredniego, były tworzone w odpowiedni i terminowy sposób, zapewniały łatwy dostęp i były przyjazne dla użytkownika. Program wspiera rozwój, eksploatację i utrzymanie takich systemów informatycznych.

Artykuł 29

Niezależna instytucja audytowa

1. Niezależna instytucja audytowa wydaje opinię z audytu rocznej deklaracji zarządczej, o której mowa w art. 155 ust. 1 rozporządzenia finansowego. Audyt ten stanowi podstawę ogólnej pewności zgodnie z art. 127 rozporządzenia finansowego.
2. Niezależna instytucja audytowa:
  - a) posiada niezbędne kompetencje zawodowe do przeprowadzania audytów w sektorze publicznym;
  - b) zapewnia, aby audyty były prowadzone z uwzględnieniem przyjętych na szczeblu międzynarodowym standardów audytu;
  - c) nie znajduje się w sytuacji konfliktu interesów wobec podmiotu prawnego, którego część stanowi agencja narodowa. W szczególności niezależna instytucja audytowa jest niezależna, pod względem swoich funkcji, od podmiotu prawnego, którego część stanowi agencja narodowa.
3. Niezależna instytucja audytowa zapewnia Komisji i jej przedstawicielom oraz Trybunałowi Obrachunkowemu pełny dostęp do wszystkich dokumentów i sprawozdań na poparcie swojej opinii z audytu rocznej deklaracji zarządczej agencji narodowej.

Artykuł 30
Zasady systemu kontroli

1. Komisja podejmuje odpowiednie środki zapewniające, w trakcie realizacji akcji finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, ochronę interesów finansowych Unii przez zapobieganie nadużyciom finansowym, korupcji i wszelkim innym nielegalnym działaniom, przez skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, poprzez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych, a także, w stosownych przypadkach, poprzez skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające sankcje administracyjne i finansowe.
2. Komisja jest odpowiedzialna za kontrole nadzorcze akcji i działań Programu, którymi zarządzają agencje narodowe. Komisja określa zbiór minimalnych wymogów dotyczących kontroli przeprowadzanych przez agencję narodową oraz niezależną instytucję audytową.
3. Agencja narodowa jest odpowiedzialna za podstawowe kontrole beneficjentów dotacji na akcje, którymi zarządza, jak określono w programach prac, o których mowa w art. 22. Kontrole te muszą dawać wystarczającą pewność, że przyznane dotacje są wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem i mającymi zastosowanie przepisami unijnymi.
4. W odniesieniu do środków Programu, które są przekazywane agencjom narodowym, Komisja zapewnia odpowiednią koordynację swoich kontroli z władzami krajowymi i agencjami narodowymi zgodnie z zasadą jednego audytu oraz w następstwie analizy opartej na ocenie ryzyka. Niniejszy ustęp nie ma zastosowania do dochodzeń prowadzonych przez OLAF.

Artykuł 31

Ochrona interesów finansowych Unii

W przypadku gdy państwo trzecie uczestniczy w Programie na podstawie decyzji przyjętej na mocy umowy międzynarodowej lub na podstawie innego instrumentu prawnego, przyznaje ono właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, OLAF i Trybunałowi Obrachunkowemu prawa i dostęp niezbędne do wykonywania w pełni ich odpowiednich kompetencji. W przypadku OLAF takie prawa obejmują prawo do prowadzenia dochodzeń, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, przewidzianych w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 883/2013.

ROZDZIAŁ XI

KOMPLEMENTARNOŚĆ

Artykuł 32

Finansowanie skumulowane i alternatywne

1. Program jest realizowany w taki sposób, aby zapewnić jego ogólną spójność z innymi stosownymi politykami, programami i funduszami unijnymi – w szczególności dotyczącymi kształcenia i szkolenia, kultury i mediów, młodzieży i solidarności, zatrudnienia i włączenia społecznego, badań naukowych i innowacji, przemysłu i przedsiębiorstw, polityki cyfrowej, rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, środowiska i klimatu, spójności, polityki regionalnej, migracji, bezpieczeństwa oraz współpracy międzynarodowej i rozwoju – oraz komplementarność wobec tych polityk, programów i funduszy unijnych.

2. Akcja, która otrzymała wkład w ramach Programu, może również otrzymać wkład z dowolnego innego programu unijnego, pod warunkiem że wkłady te nie pokrywają tych samych kosztów. Zasady odpowiedniego unijnego programu mają zastosowanie do odpowiadającego mu wkładu w akcję. Finansowanie skumulowane nie może przekraczać łącznych kosztów kwalifikowalnych akcji. Wsparcie w ramach poszczególnych programów unijnych może być obliczane proporcjonalnie, zgodnie z dokumentami określającymi warunki wsparcia.
3. Propozycje projektów mogą uzyskiwać wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego lub Europejskiego Funduszu Społecznego Plus zgodnie z art. 73 ust. 4 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów na lata 2021-2027, jeżeli przyznano im znak „pieczęci doskonałości” w ramach niniejszego Programu, gdyż spełniają łącznie poniższe warunki:
  - a) zostały ocenione w kontekście zaproszenia do składania wniosków w ramach Programu;
  - b) spełniają minimalne wymagania jakościowe określone w tym zaproszeniu do składania wniosków; oraz
  - c) nie mogą być finansowane w ramach tego zaproszenia do składania wniosków z uwagi na ograniczenia budżetowe.

ROZDZIAŁ XII

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 33

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 3 i art. 23, powierza się Komisji na czas trwania Programu.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 3 i 23, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 3 i 23 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 34

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. Komitet może zbierać się w szczególnym składzie, aby rozstrzygać kwestie sektorowe. W stosownych przypadkach, zgodnie z jego regulaminem oraz w sposób doraźny, eksperci zewnętrzni, w tym przedstawiciele partnerów społecznych, mogą być zapraszani do uczestnictwa w jego posiedzeniach w roli obserwatorów.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 35

Uchylenie

Rozporządzenie (UE) nr 1288/2013 traci moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2021 r.

Artykuł 36
Przepisy przejściowe

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację lub modyfikację akcji rozpoczętych na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1288/2013, które nadal stosuje się do tych akcji aż do ich zamknięcia.
2. Z puli środków finansowych przeznaczonych na Program można również pokrywać wydatki na pomoc techniczną i administracyjną niezbędne w celu zapewnienia przejścia między Programem a środkami przyjętymi na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1288/2013.
3. Zgodnie z art. 193 ust. 2 akapit drugi lit. a) rozporządzenia finansowego i w drodze odstępstwa od art. 193 ust. 4 tego rozporządzenia w należycie uzasadnionych przypadkach określonych w decyzji w sprawie finansowania działania wspierane na podstawie niniejszego rozporządzenia i związane z nimi koszty poniesione w 2021 r. mogą zostać uznane za kwalifikowalne od dnia 1 stycznia 2021 r., nawet jeżeli działania te zostały zrealizowane, a te koszty – poniesione przed złożeniem wniosku o udzielenie dotacji. W drodze wyjątku umowy o udzielenie dotacji dotyczące dotacji na działalność na rok budżetowy 2021 mogą zostać podpisane w terminie sześciu miesięcy od rozpoczęcia roku budżetowego beneficjenta.
4. W razie potrzeby w budżecie Unii obejmującym okres po 2027 r. mogą zostać zapisane środki na pokrycie wydatków przewidzianych w art. 17 ust. 7, aby umożliwić zarządzanie akcjami i działaniami, które nie zostaną zakończone do dnia 31 grudnia 2027 r. .

5. Państwa członkowskie zapewniają, na szczeblu krajowym, niezakłócone przejście od akcji realizowanych w ramach programu na lata 2014–2020 do akcji realizowanych w ramach Programu.

Artykuł 37

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2021 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w ...

W imieniu Parlamentu Europejskiego

Przewodniczący

W imieniu Rady

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

OPIS AKCJI OKREŚLONYCH W ROZDZIAŁACH II, III i IV

1. AKCJA KLUCZOWA 1 – MOBILNOŚĆ EDUKACYJNA

- 1.1. Mobilność edukacyjna: krótko- lub długoterminowa mobilność grup lub osób dotycząca różnorodnych obszarów tematycznych i przedmiotów nauki, w tym takich przyszłościowych dziedzin jak obszar technologii cyfrowych, zmiana klimatu, czysta energia i sztuczna inteligencja.
- 1.2. Działania wspierające uczestnictwo młodzieży: działania mające na celu wspomaganie osób młodych w angażowaniu się w społeczeństwo obywatelskie i w uczeniu się takiego zaangażowania, podnoszenie świadomości na temat wspólnych europejskich wartości i rozwijanie dialogu między osobami młodymi a decydentami na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim.
- 1.3. DiscoverEU: nieformalne i pozaformalne działania edukacyjne posiadające wyraźny element dotyczący uczenia się i wymiar włączający, polegające na doświadczeniach edukacyjnych i podróżowaniu po całej Europie mających rozwijać poczucie przynależności do Unii i umożliwiać uczestnikom odkrywanie kulturowej i językowej różnorodności Europy.

2. AKCJA KLUCZOWA 2 – WSPÓŁPRACA ORGANIZACJI I INSTYTUCJI

- 2.1. Partnerstwa na rzecz współpracy: różnorodne działania w zakresie współpracy prowadzone wspólnie przez organizacje i instytucje z różnych państw, w szczególności w celu wymiany i rozwijania nowych pomysłów i praktyk, dzielenia się praktykami i metodami oraz ich porównywania i rozwijania oraz wzmocnienia sieci partnerskich. Akcja ta obejmuje partnerstwa na małą skalę utworzone specjalnie w celu wspierania szerszego i bardziej włączającego dostępu do Programu poprzez działania o niższych kwotach dotacji, krótszym czasie trwania i prostszych wymagach administracyjnych.
- 2.2. Partnerstwa na rzecz doskonałości: różnorodne projekty partnerskie i sieci instytucji i organizatorów kształcenia i szkolenia mające na celu wspieranie doskonałości i wzmocnienie wymiaru międzynarodowego oraz rozwój długoterminowych strategii poprawy jakości na szczeblu systemowym we wszystkich dziedzinach kształcenia i szkolenia, szczególnie poprzez wspólnie opracowane innowacyjne praktyki i metody pedagogiczne, wysoki poziom przewidzianej mobilności i silny nacisk na interdyscyplinarność, tj.:
- 2.2.1. sojusze między instytucjami szkolnictwa wyższego (Uniwersytety Europejskie), w ramach których opracowuje się wspólne długoterminowe strategie na rzecz wysokiej jakości edukacji, badań naukowych i innowacji oraz na rzecz usług dla społeczeństwa, oparte na wspólnej wizji i wspólnych wartościach, wysokim poziomie mobilności oraz silnym naciskiem na interdyscyplinarność i otwarte programy studiów łączące moduły w różnych krajach;

2.2.2. partnerstwa organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego (platformy centrów doskonałości zawodowej) stanowiące element lokalnych i regionalnych strategii na rzecz zrównoważonego wzrostu gospodarczego, innowacji i konkurencyjności, w ramach których wspólnie pracuje się nad wysokiej jakości transnarodowymi programami kształcenia i szkolenia zawodowego zorientowanymi na zaspokojenie już istniejących i pojawiających się sektorowych potrzeb w zakresie umiejętności;

2.2.3. zintegrowane programy studiów (wspólne studia magisterskie Erasmus Mundus) oferowane przez instytucje szkolnictwa mające siedzibę w Europie oraz w innych krajach świata służące wspieraniu doskonałości w szkolnictwie wyższym i ogólnoswiatowego umiędzynarodowienia.

W ramach akcji, o której mowa w pkt 2.2., mogą być również wspierane projekty partnerskie i sojusze promujące doskonałość w dziedzinie edukacji szkolnej i edukacji dorosłych.

2.3. Partnerstwa na rzecz innowacji: partnerstwa w dziedzinach kształcenia i szkolenia oraz młodzieży w celu rozwijania innowacyjnych praktyk, tj.:

2.3.1. sojusze: strategiczna współpraca między kluczowymi podmiotami w dziedzinie kształcenia i szkolenia oraz w biznesie i badaniach naukowych wspierająca innowacje i modernizację systemów kształcenia i szkolenia;

2.3.2. projekty wspierające innowacje, kreatywność, e-uczestnictwo i przedsiębiorczość społeczną w dziedzinach kształcenia i szkolenia oraz młodzieży.

- 2.4. Niekommercyjne imprezy sportowe – imprezy odbywające się w jednym lub w kilku państwach jednocześnie mające na celu podnoszenie świadomości na temat roli sportu w różnych dziedzinach, takich jak włączenie społeczne, wyrównywanie szans i prozdrowotna aktywność fizyczna.
  - 2.5. Platformy i narzędzia internetowe do współpracy wirtualnej w dziedzinach kształcenia i szkolenia oraz młodzieży.
3. AKCJA KLUCZOWA 3 – WSPIERANIE ROZWOJU POLITYKI I WSPÓŁPRACY W ZAKRESIE POLITYKI
- 3.1. Opracowywanie i wdrażanie programów w ramach ogólnych i sektorowych polityk Unii, obejmujące różnorodne działania mające na celu inspirowanie i wspieranie polityk i strategii w dziedzinach kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu, w tym europejskie programy i strategie w zakresie polityki w różnych sektorach dotyczących edukacji, młodzieży i sportu, w tym działania wspierające współpracę w zakresie polityki na szczeblu europejskim. Akcja ta obejmuje także wspieranie eksperymentów politycznych na szczeblu europejskim, wspieranie działań służących reagowaniu na pojawiające się wyzwania w różnych obszarach tematycznych oraz wspieranie gromadzenia wiedzy, w tym badań i analiz.
  - 3.2. Wspieranie unijnych narzędzi i środków sprzyjających jakości, przejrzystości i uznawalności kompetencji, umiejętności i kwalifikacji, w tym działań mających na celu ułatwienie transferu punktów, rozwijanie zapewniania jakości, promowanie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w tym zarządzanie umiejętnościami i poradnictwo, wspieranie odpowiednich organów, sieci i narzędzi ułatwiających wymianę w dziedzinie przejrzystości i uznawania.

- 3.3. Dialog w zakresie polityki w dziedzinie kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu oraz współpraca z odpowiednimi interesariuszami, w tym różnorodne działania takie jak konferencje i inne rodzaje imprez, wspieranie współpracy z organizacjami międzynarodowymi oraz wspieranie funkcjonowania unijnego dialogu młodzieżowego, ogólnounijnych sieci i europejskich organizacji, które realizują ogólny interes Unii.
- 3.4. Środki przyczyniające się do jakościowej i włączającej realizacji Programu – w tym wsparcie na rzecz działań i organów takich jak centra zasobów, sieci informacyjne oraz działania w zakresie szkoleń i współpracy, które usprawniają realizację Programu, budują zdolności agencji narodowych i wzmacniają wdrażanie strategiczne – oraz do wykorzystania potencjału byłych uczestników programu Erasmus+ i innych propagatorów Programu jako wzorów do naśladowania.
- 3.5. Współpraca z innymi instrumentami Unii i wspieranie innych obszarów polityki unijnej, w tym wspieranie działań mających na celu zwiększanie synergii i komplementarności z innymi instrumentami unijnymi i krajowymi oraz promowanie współpracy ze strukturami wdrażającymi takie instrumenty.
- 3.6. Działania na rzecz rozpowszechniania informacji i podnoszenia świadomości mające na celu informowanie obywateli i organizacji o Programie i polityce Unii w dziedzinie kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu.

4. AKCJE „JEAN MONNET”

- 4.1. Akcja „Jean Monnet” w dziedzinie szkolnictwa wyższego: wspieranie instytucji szkolnictwa wyższego w Unii i poza nią poprzez moduły, katedry i centra doskonałości „Jean Monnet” oraz poprzez projekty i działania służące tworzeniu sieci „Jean Monnet”.
  - 4.2. Akcja „Jean Monnet” w innych dziedzinach kształcenia i szkolenia: działania mające na celu promowanie wiedzy na temat zagadnień związanych z Unią w instytucjach kształcenia i szkolenia, takich jak szkoły oraz placówki kształcenia i szkolenia zawodowego.
  - 4.3. Wspieranie wskazanych instytucji, o których mowa w art. 8 lit. c).
-

ZAŁĄCZNIK II

WSKAŹNIKI

Zmierzone wskaźniki ilościowe są w stosownych przypadkach segregowane według państwa, płci, rodzaju akcji i działania.

1. Obszary podlegające monitorowaniu

- Uczestnictwo w mobilności edukacyjnej
- Organizacje i instytucje o wzmocnionym wymiarze europejskim i międzynarodowym

2. Elementy poddane pomiarom

2.1. Akcja kluczowa 1 – Mobilność edukacyjna:

2.1.1. Liczba uczestników działań w zakresie mobilności edukacyjnej w ramach akcji kluczowej 1

2.1.2. Liczba organizacji i instytucji biorących udział w Programie w ramach akcji kluczowej 1

2.1.3. Liczba uczestników działań w zakresie wirtualnego uczenia się w ramach akcji kluczowej 1

2.1.4. Odsetek uczestników, którzy są zdania, że odnieśli korzyści z uczestnictwa w działaniach w zakresie mobilności edukacyjnej w ramach akcji kluczowej 1

- 2.1.5. Odsetek uczestników, którzy są zdania, że ich poczucie przynależności europejskiej zwiększyło się w następstwie uczestnictwa w działaniach w ramach akcji kluczowej 1
- 2.2. Akcja kluczowa 2 – Współpraca organizacji i instytucji:
  - 2.2.1. Liczba organizacji i instytucji biorących udział w Programie w ramach akcji kluczowej 2
  - 2.2.2. Odsetek organizacji i instytucji, które są zdania, że opracowały wysokiej jakości praktyki w wyniku uczestnictwa w akcji kluczowej 2
  - 2.2.3. Liczba użytkowników platform do współpracy wirtualnej wspieranych w ramach akcji kluczowej 2
- 2.3. Akcja kluczowa 3 – Wspieranie rozwoju polityki i współpracy w zakresie polityki:
  - 2.3.1. Liczba organizacji i instytucji biorących udział w akcjach otrzymujących dotacje w ramach akcji kluczowej 3
- 2.4. Włączenie:
  - 2.4.1. Liczba osób o mniejszych szansach biorących udział w działaniach w ramach akcji kluczowej 1
  - 2.4.2. Liczba nowych organizacji i instytucji biorących udział w Programie w ramach akcji kluczowych 1 i 2

2.5. Uproszczenie:

2.5.1. Liczba partnerstw na małą skalę wspieranych w ramach akcji kluczowej 2

2.5.2. Odsetek organizacji i instytucji, które są zdania, że procedury uczestnictwa w Programie są proporcjonalne i proste

2.6. Wkład na rzecz klimatu:

2.6.1. Odsetek działań związanych z celami w dziedzinie klimatu w ramach akcji kluczowej 1

2.6.2. Odsetek projektów związanych z celami w dziedzinie klimatu w ramach akcji kluczowej 2

